

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 19 S

(2009–2010)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

*Tilråding fra Finansdepartementet av 16. oktober 2009,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

Den 16. april 2009 ble det i Washington undertegnet en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker og en tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda. Samtykke til undertegning ble gitt ved kongelig resolusjon av 20. mars 2009. Overenskomsten ble på vegne av Norge undertegnet av ambassadør Wegger Chr. Strømmen og på vegne av Bermuda av finansminister Paula Cox. Det ble også undertegnet overenskomster om skattlegging av fysiske personers inntekter, om foretaks inntekter fra internasjonal skips- og luftfart og om prosedyrer for gjensidig overenskomst om internprising mellom selskaper med interessefelleskap.

Informasjonsutvekslingsavtalen trer i kraft på den trettiende dag etter at begge stater har gitt hverandre beskjed om at de nødvendige konstitusjonelle skritt er gjennomført for at avtalen kan settes i kraft. Denne avtalen vil deretter få virkning for straffbare skattesaker fra denne dato og for andre saker fra og med det skatteår som begynner på eller etter 1. januar i det kalenderår som følger

etter det året da avtalen trer i kraft. Tilleggs- overenskomstene får virkning fra sistnevnte dato. Tilleggsoverenskomstene forutsetter at informasjonsutvekslingsavtalen er i kraft og vil automatisk bortfalle dersom denne opphører

2 Generelle bemerkninger

Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) vedtok den 9. april 1998 en rekommendasjon om tiltak mot skadelig skattekonkurranse. Tiltaket tok i hovedsak sikte på å avvikle skadelige skatteregimer i medlemslandene, men pekte også på behovet for å treffe omforente mottiltak mot tilsvarende skatteregimer i de såkalte skatteparadisene.

Alle 37 jurisdiksjoner som ble definert som skatteparadisene har nå avgitt en politisk bindende erklæring om innsyn og informasjonsutveksling til OECDs generalsekretær. I samarbeid med de første 11 av de jurisdiksjoner som avgav slik erklæring har OECD utarbeidet en modellavtale for

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

effektiv informasjonsutveksling i skattesaker, som forplikter avtalepartene til å utveksle alle relevante opplysninger som anses nødvendige om eierskap og transaksjoner, også fra banker, finansinstitusjoner og advokater og andre rådgivere.

For å etablere det juridiske grunnlag for effektiv informasjonsutveksling må det imidlertid inngås bilateral overenskomst bygget på denne modell med hver enkelt jurisdiksjon. De politiske erklæringer er i seg selv ikke nok.

Dette er en tidkrevende prosess, ikke minst fordi det er tale om små land med begrensede administrative ressurser. De større OECD-land som USA, Storbritannia, Frankrike, Tyskland og Nederland har stått fremst i prosessen og en rekke avtaler er allerede undertegnet.

Nordisk Ministerråd vedtok i juni 2006 å etablere et felles nordisk prosjekt for den tekniske gjennomføringen av forhandlinger om slike avtaler. I alle tilfeller skal forhandlingene resultere i utkast til bilaterale avtaler mellom vedkommende jurisdiksjon og hver av de syv nordiske land, herunder Færøyene og Grønland. Fra norsk side har arbeidet vært ledet av avdelingsdirektør Per Olav Gjesti, Finansdepartementet, som også har ledet styringsgruppen for prosjektet.

En avtale om informasjonsutveksling i skattesaker med Bermuda legges nå fram for Stortinget for samtykke til ikrafttredelse. Etter sin ordlyd avviker avtalen til informasjonsutvekslingsavtale noe fra OECDs modell, men er i stor grad utformet i tråd med slike avtaler Bermuda tidligere har framforhandlet med andre OECD-land som Storbritannia og Australia. Avvikene er omtalt nedenfor. Det er også inngått en utfyllende protokoll til avtalen.

I likhet med den avtalepakke som Norge tidligere har inngått med Isle of Man, Jersey og Guernsey er det også utformet tre tilleggsavtaler, om unngåelse av dobbeltbeskatning av fysiske persons lønnsinntekter mv, om gjensidig skattefritak for internasjonal skips- og luftfart, samt om gjensidige overenskomstprosedyrer i internprisingssaker. Tilleggsavtalene forutsetter at avtalen om effektiv informasjonsutveksling blir gjennomført, og avtalene vil automatisk bortfalle dersom denne opphører.

Avtalene skal inngås på engelsk. Som vedlegg følger utkastene til de engelske tekstene og norske oversettelser.

3 Generelle bemerkninger

1. Overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker og tilhørende protokoll

Artikkel 1 har bestemmelser om overenskomstens *virkeområde*. I likhet med artikkel 26 i OECDs mønsteravtale for skatteavtaler fastslås her plikten til å innhente og utveksle alle opplysninger som er overskuelig relevante for fastsetting, iligning, innkreving og inndrivning av de skatter overenskomsten omfatter, så vel som rettsforfølging både i sivile saker og i straffesaker.

Artikkel 2 har i likhet med OECDs modell en bestemmelse som fastslår at en part ikke er forpliktet til å framskaffe og oversende opplysninger som er utenfor deres jurisdiksjon.

Artikkel 3 inneholder en oppregning av *hvilke skatter* som for tiden omfattes av overenskomsten. Overenskomsten omfatter alle direkte skatter.

Artikkel 4 inneholder *definisjoner* av forskjellige ord og uttrykk som forekommer i overenskomsten. Overenskomsten omfatter uttrykkelig norsk kontinentalsokkel. I likhet med våre alminnelige skatteavtaler er det fastslått at avtalen ikke får anvendelse på Svalbard, Jan Mayen og de norske biland. De øvrige definisjonene i artikkel 3 følger stort sett OECD-mønsteret for dobbeltbeskatningsavtaler, men er betydelig mer detaljert enn denne.

Artikkel 5 angir hvilke regler som skal iakttas når en *anmodning om opplysninger* skal utformes. Anmodninger skal kun fremmes dersom egne muligheter til å innhente opplysningene er uttømt, men opplysningene skal innhentes selv om den anmodede part ikke selv har behov for dem.

Etter *punktene 2 og 3* skal den anmodede part benytte alle relevante midler for å innhente opplysningene, og om ønskelig i form av vitneforklaringer og bekreftede kopier av originaldokumenter.

Punkt 4 forplikter partene til sørge for at de nødvendige fullmakter foreligger til å innhente opplysninger fra banker, finansinstitusjoner, forvaltere mv, og om reelle eierforhold i selskaper, stiftelser og truster mv. Slike fullmakter foreligger i norsk lovgivning. For Bermudas vedkommende fastslår den inngåtte *protokollen* at Bermuda forplikter seg til å endre sin lovgivning i den utstrekning den er til hinder for at Bermuda kan oppfylle sine forpliktelser etter overenskomsten.

Punkt 5 angir den type opplysninger som en part ikke er forpliktet til å utveksle etter avtalen. I hovedsak er dette opplysninger som ellers er offentlig tilgjengelige, eller opplysninger som er i

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

tredjepersons besittelse og som ikke direkte gjelder skattyteren.

Punkt 6 fastslår at dersom saken ikke gjelder et tilfelle av alvorlig skatteunndragelse skal en høyere tjenestemann i anmodende parts kompetente myndighet bekrefte at anmodningen er relevant og nødvendig for fastsettelse av skatteplikt. Det framgår imidlertid av *protokollen* at dette kravet ikke skal benyttes slik at det innskrenker overenskomstens generelle formål slik det framkommer i overenskomstens artikkel 1. Det framgår videre av protokollen at slik bekreftelse skal være tilstrekkelig til å oppfylle vilkårene i overenskomsten.

Punkt 8 gir detaljerte regler for hva en anmodning om opplysninger skal inneholde.

Artikkel 6 åpner adgang for representanter for en parts kompetente myndigheter å være tilstede ved skattundersøkelser i den annen part.

Artikkel 7 gir uttømmende regler for når en part kan avslå en anmodning om opplysninger, og tilsvarende punktene 3-5 i artikkel 26 i OECDs mønsteravtale. Artikkelen fastslår at anmodningen må være i samsvar med overenskomsten og at egne muligheter til å innhente opplysningene må være uttømt, for å sikre mot såkalte «fisketurer». Yrkesmessig taushetsplikt er sikret i punkt 3. Dette medfører at konfidensiell kommunikasjon mellom en advokat og hans klient med sikte på å innhente juridiske råd eller å vurdere rettstvist kan avslås utlevert.

Artikkel 8 har bestemmelser om taushetsplikt i samsvar med OECD-modellen.

Artikkel 9 bestemmer at de rettigheter og det vern som tilkommer personer i henhold til lovgivningen eller administrativ praksis i den anmodede part fortsatt skal gjelde, men det skal sikres at effektiv utveksling av opplysninger ikke blir unødigg hindret eller forsinket.

I artikkelene 10 og 12-14 er det bestemmelser om kostnader, språk, gjensidige overenskomster og ikrafttredelse og opphør.

Artikkel 11 er det gitt bestemmelser om at dersom Norge treffer tiltak mot såkalt skadelig skattepraksis og dette kan ramme Bermuda på grunn av at Bermuda skulle anses ikke å effektivt utveksle informasjon i skattesaker, så skal det opptas forhandlinger for å løse saken.

2. Overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning av fysiske personer med hensyn til skatter av inntekt

Artikkelene 1 og 2 har bestemmelser om overenskomstens *saklige anvendelsesområde*. I følge artikkel 1 omfatter avtalen fysiske personer som er

bosatt (hjemmehørende) i den ene eller i begge parter. Artikkel 2 inneholder en bestemmelse om hvilke skatter som omfattes av overenskomsten. Overenskomsten omfatter bare direkte skatter. Bermuda ilegger for tiden ikke inntektsskatt.

Artikkel 3 inneholder *definisjoner* av forskjellige ord og uttrykk som forekommer i overenskomsten. Overenskomsten omfatter ikke norsk kontinentalsokkel. Arbeid som utføres på kontinentalsokkelen skattlegges derfor fullt ut etter norske regler. I likhet med våre alminnelige skatteavtaler er det fastslått at avtalen ikke får anvendelse på Svalbard, Jan Mayen og de norske biland. De øvrige definisjonene i artikkel 3 følger stort sett OECD-mønsteret for dobbeltbeskatningsavtaler.

Artikkel 4 definerer uttrykket «*person bosatt i en part*». Punkt 2 regulerer situasjonen hvor en fysisk person etter intern lovgivning i de to parter anses for å være bosatt (hjemmehørende) både i Norge og i Bermuda.

Lønnsinntekter er omhandlet i *artikkel 5*. Som etter OECD-mønsteret tilkommer det den part hvor lønnsinntakeren er bosatt å skattlegge lønnsinntektene med mindre arbeidet utføres i den annen part. I så fall har den part hvor arbeidet utføres, rett til å skattlegge inntektene. Det gjelder dog et unntak på bestemte vilkår i artikkelens punkt 2 for kortvarige opphold, den såkalte 183-dagersregelen. Blant annet er det satt som vilkår for unntaket om skattlegging i den part arbeidet utføres at arbeidsgiver ikke er bosatt i denne part. Unntaket i punkt 2 b) kommer ikke til anvendelse dersom det foreligger arbeidsutleie. Dette er presisert i punkt 3.

Artikkelens punkt 4 gir særlige regler for lønnsarbeid utført om bord i et skip eller luftfartøy drevet i internasjonal fart. Lønnsinntekter fra slikt arbeid skal bare kunne skattlegges i den part hvor arbeidstakeren er bosatt.

Artikkel 6 omhandler *styregodtgjørelse*. Slike inntekter kan i overensstemmelse med OECD-mønsteret skattlegges i den part hvor selskapet er hjemmehørende.

Artikkel 7 fastsetter at *artister og idrettsutøvere* kan skattlegges i den part hvor slik virksomhet utøves, uansett reglene i artikkel 5 om lønnsinntekt. Artikkelens punkt 2 inneholder en tilføyelse som tar sikte på å sikre at den part hvor artisten eller idrettsutøveren opptrer, har beskatningsrett også hvor vederlaget utbetales til en tredjemann, f.eks. et artistbyrå eller et selskap artisten har opprettet. Reglene i punktene 1 og 2 er i samsvar med OECDs mønster.

Artikkel 8 omhandler *pensjoner*. I motsetning til tilsvarende bestemmelse i OECD-mønsteret

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

omhandler denne artikkelen både private og offentlige pensjoner. Pensjoner som betales fra en part til en person bosatt i den annen part kan skattlegges i den part hvor inntekten skriver seg fra, men den skatt som ilegges i kildestaten kan ikke overstige 15 % av ytelsens bruttobeløp.

Artikkel 9 omhandler *offentlig tjeneste*. Som hovedregel og i samsvar med OECDs mønster, er den part som utreder godtgjørelsen tillagt beskatningsretten. For så vidt angår lønnsutbetalinger gjelder hovedregelen ikke når de bestemte vilkår i punkt 1 (b) er oppfylt, og heller ikke i forbindelse med utøvelse av offentlig forretningsvirksomhet, jf. punkt 2. Offentlige pensjonsutbetalinger omfattes som nevnt av artikkel 8.

Artikkel 10 fastsetter at *studenter og lærlinger* som er bosatt i den ene parten og som midlertidig oppholder seg i den annen part i anledning sin personlige utdannelse eller opplæring, ikke skal skattlegges i den sistnevnte part av pengebeløp som de mottar til slike formål fra kilder utenfor denne part.

Artikkel 11 gir regler om *fremgangsmåten til unngåelse av dobbeltbeskatning*. Norge benytter kreditmetoden som metode for unngåelse av dobbeltbeskatning. Som nevnt i relasjon til artikkel 2 ilegges Bermuda ikke inntektsskatt. For det tilfellet at Bermuda i fremtiden ilegges inntektsskatt følger det av bestemmelsen at dobbeltbeskatning skal unngås i henhold til lovgivningen i Bermuda.

For Norges vedkommende sier artikkelen innledningsvis at bestemmelsene i skatteloven §§ 16-20 til 16-28 skal kunne gis anvendelse ved beregningen av fradrag i norsk skatt for skatt betalt i Bermuda. De alminnelige retningslinjer for kreditmetoden er imidlertid inntatt i bestemmelsen og innebærer at Norge, overfor personer bosatt i Norge, kan skattlegge en inntekt også når det av avtalens materielle bestemmelser fremgår at inntekten *kan* skattlegges i Bermuda. Norge må imidlertid i den utlignede skatt på den inntekten som kan beskattes i Bermuda, gi fradrag for den skatt som er betalt i Bermuda på inntekten, jf. punkt 2 a).

For de inntekter som i henhold til avtalen er forbeholdt Bermuda å skattlegge skal det i Norge brukes den alternative fordelingsmetode. I punkt 2 b) er det således fastsatt at i den utstrekning en person bosatt i Norge mottar inntekter som i henhold til noen bestemmelser i overenskomsten er unntatt fra beskatning i Norge, så kan inntekten likevel medregnes i beskatningsgrunnlaget, men at det i den beregnede skatten gis et fradrag som tilsvarende den samlede norske skatt som faller på den delen av inntekten som skriver seg fra Bermuda. Fradraget i norsk skatt skal altså skje med et beregnet beløp, uavhengig om dette beløpet er

høyere eller lavere enn det beløpet som faktisk er betalt i Bermuda.

Artikkel 12 har bestemmelser om *fremgangsmåten ved inngåelse av gjensidige avtaler* mellom de kompetente myndigheter i de to stater, og *artiklene 13 og 14* har bestemmelser om *ikrafttredelse og opphør*. Som nevnt forutsettes det at avtalen om effektiv informasjonsutveksling blir gjennomført for at denne avtale skal ha virkning, og den vil ellers automatisk bortfalle.

3. Overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning av foretak som driver skip eller luftfartøy i internasjonal fart

Overenskomsten fastsetter et gjensidig skattefritak for inntekt fra drift av skip og luftfartøy i internasjonal fart og tilsvarende bestemmelsene om dette i OECDs mønsteravtale. For skipsfartsinntekter følger dette fritaket allerede av skatteloven § 2-37 annet ledd. Overenskomsten har derfor liten praktisk betydning for skatteplikt i Norge, men sikrer skattefritak for norske skips- og luftfartsforetak i Bermuda.

4. Overenskomst om prosedyrer for inngåelse av gjensidige overenskomster om regulering av internpriser mellom foretak med interessefelleskap

Overenskomsten bygger på prinsippene i artikkel 9 i OECD-mønsteret og omhandler *foretak med fast tilknytning til hverandre*. Bestemmelsen gjelder assosierte selskaper, dvs. mor- og datterselskaper samt selskaper under felles kontroll og ledelse. Den gir ligningsmyndighetene adgang til å forhøye et foretaks skattbare fortjeneste når denne er redusert som følge av at det i det økonomiske samkvem mellom dette og tilknyttede foretak er anvendt forretningsvilkår som avviker fra dem som ville ha vært avtalt mellom uavhengige foretak under tilsvarende omstendigheter. Når retting foretas i slike tilfeller, skal det anvendte forretningsvilkår for beskatningsformål erstattes med vilkår overensstemmende med den såkalte armlengde-standard, jf. skatteloven § 13-1. Slik retting ville uten overenskomsten følge direkte av denne bestemmelse.

Artikkel 4 gir partene adgang til *direkte underretning* og inngåelse av *gjensidige overenskomster* i slike saker. Dette ville på grunn av taushetspliktsbestemmelsene i partenes lovgivning ikke vært mulig uten denne overenskomsten.

Partene skal underrette hverandre når de nødvendige konstitusjonelle krav for at overenskomstene kan tre i kraft er oppfylt. Overenskomstene

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

trer i kraft på datoen for den siste av disse underretninger. Overenskomsten om utveksling av opplysninger i skattesaker vil få virkning for straffbare skattesaker fra denne dato, men ikke tidligere enn 1. januar 2010. For andre saker fra og med det skatteår som begynner på eller etter 1. januar i det kalenderår som følger etter det året da overenskomsten trer i kraft, men ikke tidligere enn 1. januar 2010. Tilleggsoverenskomstene får virkning fra sistnevnte dato.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster i samsvar med et vedlagt forslag.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

Forslag

til vedtak om om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

I

Stortinget samtykker til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster.

Vedlegg 1

Agreement between the Kingdom of Norway and Bermuda as authorised by the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland on the exchange of information with respect to taxes

Whereas the Government of the Kingdom of Norway welcomes the conclusion of this Agreement with the Government of Bermuda, which represents an important step in delivering the commitment it made to the OECD in 2000 to respect the principles of transparency and exchange of information. The Government of the Kingdom of Norway considers that this Agreement demonstrates Bermuda's commitment to high standards for effective exchange of information with respect to both criminal and civil taxation matters within an acceptable timeline, consistent with the aims and objectives of the OECD Global Forum on Taxation. The Government of the Kingdom of Norway recognizes that Bermuda is committed to combating tax abuse by putting in place mechanisms which enhance transparency;

Whereas the Government of the Kingdom of Norway recognizes that this Agreement is an important contribution to meeting the need for countries to develop a global information exchange network to combat effectively international tax evasion;

Whereas by entering into the Agreement, the Government of the Kingdom of Norway recognizes that, according to the OECD criteria, Bermuda is not considered to be engaging in any harmful tax practices, nor is it considered to be a tax haven, in relation to the Government of the Kingdom of Norway;

The Government of the Kingdom of Norway and the Government of Bermuda, desiring to facilitate the exchange of information with respect to taxes have agreed as follows:

Overenskomst mellom Kongeriket Norge og Bermuda med fullmakt fra regjeringen i det Forente Kongeriket Storbritannia og Nord-Irland om utveksling av opplysninger i skattesaker

Da regjeringen i Kongeriket Norge mener at inngåelsen av denne overenskomst med regjeringen i Bermuda utgjør et viktig steg i oppfyllelsen av den bindende erklæring Bermuda avga til OECD i 2000 om å respektere prinsippene om transparens og utveksling av informasjon. Regjeringen i Norge mener at denne overenskomsten viser Bermudas hensikt til å forplikte seg til høye standarder for effektiv utveksling av informasjon med hensyn til både straffesaker og sivile saker innen rimelige tidsfrister samsvarende med formålene for OECDs Global Forum on Taxation. Regjeringen i Kongeriket Norge anerkjenner Bermudas forpliktelse til å bekjempe skattesvindler ved å innføre mekanismer som forbedrer transparens;

Da regjeringen i Kongeriket Norge anerkjenner denne overenskomsten som et viktig bidrag til lands behov for å utvikle et globalt nettverk av informasjonsutvekslingsavtaler for å effektiv bekjempelse av internasjonal skatteunndragelse;

Da regjeringen i Kongeriket Norge ved inngåelse av denne overenskomsten anerkjenner at i henhold til OECDs kriterier er Bermuda ikke ansett å medvirke til skadelig skattepraksis i forhold til regjeringen i Kongeriket Norge;

Har Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Bermuda, som ønsker å legge til rette for utveksling av informasjon i skattesaker blitt enige om følgende:

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

Article 1

Object and scope of the Agreement

The competent authorities of the Parties shall provide assistance through exchange of information that is relevant to the administration or enforcement of the domestic laws of the Parties concerning taxes covered by this Agreement. Such information shall include information that is relevant to the determination, assessment and collection of such taxes, the recovery and enforcement of tax claims, or the investigation or prosecution of tax matters. Information shall be exchanged in accordance with the provisions of this Agreement and shall be treated as confidential in the manner provided in Article 8.

Article 2

Jurisdiction

A requested Party is not obligated to provide information which is neither held by its authorities nor in the possession or control of persons who are within its territorial jurisdiction.

Article 3

Taxes covered

1. The existing taxes which are the subject of this Agreement are direct taxes of every kind and description imposed in the Parties.
2. This Agreement shall also apply to any identical or substantially similar taxes imposed after the date of signature of this Agreement in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities of the Parties shall notify each other of any substantial changes to the taxation and related information gathering measures covered by this Agreement.

Article 4

Definitions

1. For the purposes of this Agreement, unless otherwise defined:
  - a) «Norway» means the Kingdom of Norway, and includes the land territory and internal waters; the territorial sea and the area beyond the territorial sea where the Kingdom of Norway, according to Norwegian legislation and in accordance with international law, may exercise her rights with respect to the seabed and subsoil and their natural resources; the

Artikkel 1

Overenskomstens virkeområde

Partenes kompetente myndigheter skal yte hverandre bistand ved å utveksle opplysninger som er relevante for forvaltningen eller iverksettelsen av den interne lovgivningen som omfattes av denne overenskomsten. Slik informasjon inkluderer informasjon som er relevant for fastsetting, ilgning, innfordring, tvangsinnfordring av skattekrav, og etterforskning eller rettsforfølging i skattesaker. Informasjon skal utveksles i samsvar med bestemmelsene i denne overenskomsten og skal behandles som konfidensiell på den måte som er foreskrevet i artikkel 8.

Artikkel 2

Jurisdiksjon

En anmodet part er ikke forpliktet til å oversende opplysninger som verken er i deres myndigheters besittelse, eller i besittelse eller under kontroll av personer innenfor deres territoriale jurisdiksjon.

Artikkel 3

Skatter som omfattes av overenskomsten

1. De eksisterende skatter som omfattes av denne overenskomsten er alle direkte skatter ilagt av partene.
2. Denne overenskomsten skal også få anvendelse på skatter av samme eller vesentlig samme art som i tillegg eller i stedet for de gjeldende skatter, blir utskrevet etter tidspunktet for undertegning av denne overenskomsten. Partenes kompetente myndigheter skal underrette hverandre om vesentlige endringer i deres lovgivning om skattlegging og tiltak for informasjonsinnhenting som omfattes av denne overenskomsten.

Artikkel 4

Definisjoner

1. I denne overenskomsten, med mindre annet følger av sammenhengen:
  - a) betyr «Norge» Kongeriket Norge, og omfatter landterritoriet, indre farvann; sjøterritoriet og områdene utenfor sjøterritoriet hvor Kongeriket Norge i overensstemmelse med norsk lovgivning og folkeretten, kan utøve sine rettigheter med hensyn til havbunnen og undergrunnen samt deres naturforekom-

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

- term does not comprise Svalbard, Jan Mayen and the Norwegian dependencies («biland»);
- b) «Bermuda» means the Islands of Bermuda;
- c) «applicant Party» means the Party requesting for or having received information from the requested Party;
- d) «collective investment fund or scheme» means any pooled investment vehicle, irrespective of legal form. The term «public collective investment fund or scheme» means any collective investment fund or scheme provided the units, shares or other interests in the fund or scheme can be readily purchased, sold or redeemed by the public. Units, shares or other interests in the fund or scheme can be readily purchased, sold or redeemed «by the public» if the purchase, sale or redemption is not implicitly or explicitly restricted to a limited group of investors;
- e) «company» means any body corporate or any entity that is treated as a body corporate for tax purposes;
- f) «competent authority» means, in the case of Norway, the Minister of Finance or the Minister's authorised representative or the authority which is designated as a competent authority for the purpose of this Agreement and, in the case of Bermuda, the Minister of Finance or an authorised representative of the Minister;
- g) «Party» means Norway or Bermuda as the context requires;
- h) «information» means any fact, statement or record in any form whatever;
- i) «information-gathering measures» means laws and administrative or judicial procedures that enable a Party to obtain and provide the requested information;
- j) «national» means:
- i. in the case of Norway,
    - (A) any Norwegian citizen, and
    - (B) any legal person, partnership, association or other entity deriving its status as such from the laws in force in Norway; and
  - ii. in the case of Bermuda, any legal person, partnership, company, trust, state, association or other entity deriving its status as such from the laws in force in Bermuda;
- ster; uttrykket omfatter ikke Svalbard, Jan Mayen eller de norske biland;
- b) betyr «Bermuda» øyene som utgjør Bermuda;
- c) betyr «anmodende part» den part som anmoder om eller har mottatt informasjon fra den anmodete part;
- d) betyr «kollektiv investeringsfond eller -ordning» enhver sammenslåing som er et investeringsinstrument, uavhengig av legal form. Uttrykket «offentlig kollektiv investeringsfond eller -ordning» betyr ethvert kollektivt investeringsfond eller – ordning forutsatt at andelene, aksjene eller andre rettigheter i fondet eller ordningen fritt kan kjøpes, selges eller innløses av offentligheten. Andeler, aksjer eller andre rettigheter i fondet eller ordningen kan enkelt bli kjøpt, solgt eller innløst «av offentligheten» dersom kjøpet, salget eller innløsningen verken underforstått eller uttrykkelig er forbeholdt en begrenset gruppe investorer;
- e) betyr «selskap» enhver juridisk enhet eller enhver enhet som skattemessig behandles som en juridisk person;
- f) betyr «kompetent myndighet» i Norge; finansministeren eller den som har fullmakt fra finansministeren; i Bermuda; finansministeren eller den som har fullmakt fra finansministeren;
- g) betyr «part» Norge eller Bermuda slik det fremgår av sammenhengen;
- h) betyr «opplysninger» enhver omstendighet, underretning eller dokument eller opptegning i enhver form;
- i) betyr «midler for å innhente opplysninger» lovgivning eller administrative eller juridiske tiltak som en part som setter den anmodede part i stand til å tilveiebringe og oversende de anmodede opplysninger;
- j) betyr «statsborger»:
- i. i Norge.
    - (A) enhver norsk statsborger
    - (B) enhver juridisk person, interessentskap, sammenslutning eller annen enhet som får sin status ved lovgivningen i Norge, og
  - ii. i Bermuda, enhver juridisk person, interessentskap, selskap, trust, stat, sammenslutning eller annen enhet som får sin status ved lovgivningen i Bermuda;

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tillegsoverenskomster

- k) «person» includes an individual, a company and any other body of persons;
- l) «principal class of shares» means the class or classes of shares representing a majority of the voting power and value of the company;
- m) «publicly traded company» means any company whose principal class of shares is listed on a recognised stock exchange provided its listed shares can be readily purchased or sold by the public. Shares can be purchased or sold «by the public» if the purchase or sale of shares is not implicitly or explicitly restricted to a limited group of investors;
- n) «recognised stock exchange» means any stock exchange agreed upon by the competent authorities of the Parties;
- o) «requested Party» means the Party requested to provide information;
- p) «resident» means:
- i. in the case of Norway, any person who, under the laws of Norway, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of management or any other criterion of a similar nature, and also includes the state itself and any political subdivision or local authority thereof. This term, however, does not include any person who is liable to tax in Norway in respect only of income from sources in Norway;
  - ii. in the case of Bermuda, an individual who is ordinarily resident of Bermuda; and a company, partnership, trust or association created under the laws of Bermuda;
- q) «serious tax evasion» means willfully, with dishonest intent to defraud the public revenue, evading or attempting to evade any tax liability where an affirmative act or omission constituting an evasion or attempted evasion has occurred. It also includes intentionally obstructing, hindering, intimidating or resisting public officials. The tax liability must be of a significant or substantial amount, either as an absolute amount or in relation to an annual tax liability, and the conduct involved must either constitute a systematic effort or pattern of activity designed or tending to conceal pertinent facts from or provide inaccurate facts to the tax authorities of either Party, or constitute falsifying or concealing identity. The competent authorities shall agree on the scope and
- k) betyr «person» en fysisk person, et selskap eller enhver annen sammenslutning av personer;
- l) betyr «prinsipal aksjeklasse» den eller de aksjeklasser som utgjør majoriteten av stemmeretten eller verdien av selskapet;
- m) betyr «allmennaksjeselskap» ethvert selskap hvis prinsipale aksjeklasse er notert på en anerkjent børs, forutsatt at aksjene fritt kan kjøpes eller selges av offentligheten. Aksjer kan bli kjøpt eller solgt «av offentligheten» dersom kjøp eller salg ikke underforstått eller uttrykkelig er forbeholdt en begrenset gruppe investorer;
- n) betyr «anerkjent børs» enhver børs som partenes kompetente myndigheter har blitt enige om å anerkjenne som sådan;
- o) betyr «anmodede part» den part som er anmodet om å gi opplysninger;
- p) betyr «bosatt»:
- i. i Norge, enhver person som i henhold til lovgivningen i Norge er skattepliktig der på grunnlag av domisil, bopel, sete for ledelse eller ethvert annet lignende kriterium, og inkluderer også staten og ethvert av dens politiske underorgan eller lokal myndighet. Uttrykket omfatter imidlertid ikke noen person som er skattepliktig i denne stat bare på grunnlag av inntekt eller formue fra kilder som befinner seg i denne staten;
  - ii. i Bermuda, en fysisk person som er ordinært bosatt i Bermuda; og et selskap, interessentskap, trust eller sammenslutning etablert i henhold til lovgivningen i Bermuda;
- q) betyr «alvorlig skatteunndragelse» å forsettlig, med uærlig hensikt å svindle det offentlige for inntekter, unndra eller forsøke å unndra enhver skatteplikt i tilfeller hvor slike handlinger eller unnlatelser medfører at en unndragelse eller forsøk på unndragelse har forekommet. Uttrykket inkluderer også å forsettlig hindre, true eller motsette seg offentlige tjenestemenn. Skatteplikten må gjelde et betydelig beløp, enten som et absolutt beløp eller sammenlignet med en årlig skatteplikt. Handlingen det gjelder må enten utgjøre en systematisk aktivitet eller et mønster av aktivitet utformet for eller som forsøker å skjule viktige opplysninger fra eller å gi unøyaktige opplysninger til skattemyndighetene i en av partene, eller utgjøre forfalskning eller skjuling av identi-

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

extent of matters falling within this definition; and

- r) «tax» means any tax to which this Agreement applies.
2. The term «relevant» wherever used in the Agreement with respect to information, shall be interpreted in a manner that ensures that information will be considered relevant notwithstanding that a definite assessment of the pertinence of the information to an ongoing investigation could only be made following the receipt of the information.
  3. As regards the application of this Agreement at any time by a Party, any term not defined herein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning that it has at the time under the law of that Party, any meaning under the applicable tax laws of that Party prevailing over a meaning given to the term under other laws of that Party.

Article 5

Exchange of information upon request

1. The competent authority of the requested Party shall provide upon request information for the purposes referred to in Article 1. Such information shall be exchanged without regard to whether the conduct being investigated would constitute a crime under the laws of the requested Party if such conduct occurred in the requested Party.
2. If the information in the possession of the competent authority of the requested Party is not sufficient to enable it to comply with the request for information, the requested Party shall use all relevant information gathering measures to provide the applicant Party with the information requested, notwithstanding that the requested Party may not need such information for its own tax purposes.
3. If specifically requested by the competent authority of the applicant Party, the competent authority of the requested Party shall provide information under this Article, to the extent allowable under its domestic laws, in the form of depositions of witnesses and authenticated copies of original records.
4. Each Party shall ensure that its competent authority, for the purposes of this Agreement, has

tet. De kompetente myndigheter skal bli enige om anvendelsesområdet av saker som faller inn under denne definisjonen; og

- r) betyr «skatt» enhver skatt som er omfattet av denne overenskomsten;
2. Utrykket «relevant», uansett hvor det benyttes i denne overenskomsten, med hensyn til opplysninger skal tolkes slik at det sikrer at opplysninger vil bli ansett som relevante selv om betydningen av opplysningene for saken bare kan avgjøres etter mottagelsen av slike opplysninger.
  3. Når en part på et hvilket som helst tidspunkt anvender denne overenskomsten, skal ethvert uttrykk som ikke er definert i overenskomsten, når ikke annet fremgår av sammenhengen, ha den betydning som uttrykket på dette tidspunktet har i henhold til skattelovgivningen i denne stat. Den betydning uttrykket har i henhold til skattelovgivningen i denne stat, skal gjelde fremfor den betydning uttrykket gis i annen lovgivning i denne stat.

Artikkel 5

Utteksling av opplysninger etter anmodning

1. Den kompetente myndighet i den anmodede part skal på anmodning oversende opplysninger for de formål som er angitt i artikkel 1. Slike opplysninger skal utveksles uten hensyn til om handlingene som undersøkes ville være en straffbare handlinger i henhold til lovgivningen i den anmodede part dersom handlingene hadde funnet sted der.
2. Dersom de opplysninger den kompetente myndighet i den anmodede part er i besittelse av ikke er tilstrekkelig til å oppfylle anmodningen, skal denne part benytte alle relevante midler for å innhente opplysninger som er nødvendige for å tilstille den anmodende part de ønskede opplysninger, uansett om den anmodede part selv ikke har behov for dem for egne skatteformål.
3. Såfremt den kompetente myndighet i den anmodende part spesielt anmoder om det, skal den kompetente myndighet i den anmodede part, i den utstrekning dette er mulig etter denne parts lovgivning, tilveiebringe opplysninger i henhold til denne artikkel i form av vitneforklaringer og bekreftede kopier av uredigerte originale dokumenter.
4. Hver av partene skal sørge for at den har de nødvendige fullmakter til å sikre at dens kompetente myndighet, for denne overenskom-

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tillegsoverenskomster

- the authority to obtain and provide upon request:
- a) information held by banks, other financial institutions, and any person, including nominees and trustees, acting in an agency or fiduciary capacity;
  - b) information regarding the ownership of companies, partnerships and other persons, including, within the constraints of Article 2, ownership information on all such persons in an ownership chain; in the case of trusts, information on settlors, trustees, beneficiaries, and the position in an ownership chain; and in the case of foundations, information on founders, members of the foundation council and beneficiaries and the position in an ownership chain.
5. This Agreement does not create an obligation on the Parties to obtain or provide:
- a) ownership information with respect to publicly traded companies or public collective investment funds or schemes unless such information can be obtained without giving rise to disproportionate difficulties;
  - b) information relating to a period more than six years prior to the tax period under consideration;
  - c) information unless the applicant Party has pursued all means available in its own Party to obtain the information, except those that would give rise to disproportionate difficulties;
  - d) information in the possession or control of a person other than the taxpayer that does not directly relate to the taxpayer.
6. Where the applicant Party requests information with respect to a matter which does not constitute serious tax evasion, a senior official of its competent authority shall certify that the request is relevant to, and necessary for, the determination of the tax liability of the taxpayer under the laws of the applicant Party.
7. If information is requested that relates to a person that is not a resident, nor a national, of one or other of the Parties, it also shall be established to the satisfaction of the competent authority of the requested Party that such information is necessary for the proper administration and enforcement of the fiscal laws of the applicant Party.
- stens formål, etter anmodning kan innhente og oversende:
- a) opplysninger som innehas av banker, andre finansinstitusjoner, og enhver annen person, herunder forvalter, trustee eller annen person som opptrer i egenskap av representant eller fullmektig;
  - b) opplysninger om eierskapsforhold i selskaper, interessentskaper og andre personer, herunder, innenfor rammen av artikkel 2, opplysninger om eierskap for alle personer i en eierkjede; når det gjelder trustar, opplysninger om stiftere, forvaltere og virkelige rettighetshavere og deres posisjon i eierkjeden; når det gjelder stiftelser, opplysninger om stiftere, medlemmer av styret i stiftelsen og de virkelige rettighetshavere, og deres posisjon i eierkjeden.
5. Denne overenskomsten etablerer ikke en forpliktelse for partene til å innhente og oversende:
- a) opplysninger om eierforhold i offentlig omsatte selskaper (allmennaksjeselskaper) og offentlige kollektive investeringsfond eller – ordninger, med mindre slike opplysninger kan innhentes uten uforholdsmessige vanskeligheter;
  - b) opplysninger knyttet til en periode på mer enn seks år forut for det angjeldende skatteår;
  - c) opplysninger med mindre den anmodende part har utnyttet alle tilgjengelige midler i egen jurisdiksjon for å innhente opplysningene, unntatt de midler som ville gi opphav til uforholdsmessige vanskeligheter;
  - d) opplysninger som en annen person enn skattyteren er i besittelse av eller kontrollerer når denne informasjonen ikke direkte gjelder skattyteren.
6. Når den anmodende part anmoder om opplysninger om et forhold som ikke utgjør en alvorlig skatteunndragelse, skal en høyere funksjonær hos denne parts kompetente myndighet attestere at anmodningen er relevant og nødvendig for fastsettelsen av skattyterens skatteplikt i henhold til denne parts lovgivning.
7. Dersom de opplysninger det er anmodet om gjelder en person som verken er bosatt i eller er statsborger av en av partene skal det også klargjøres overfor den kompetente myndighet i den anmodede part at slike opplysninger er nødvendig for tilfredsstillende forvaltning og håndheving av skattelovene i den anmodende part.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

8. The competent authority of the applicant Party shall provide the following information to the competent authority of the requested Party when making a request for information under this Agreement to demonstrate the relevance of the information sought to the request:
- a) the identity of the taxpayer under examination or investigation;
  - b) grounds for believing that the information requested is in the possession or control of a person subject to the jurisdiction of the requested Party;
  - c) to the extent known, the name and address of any person believed to be in possession or control of the information requested;
  - d) a statement that the request conforms to the law and administrative practice of the applicant Party and would be obtainable by the applicant Party under its laws in similar circumstances, both for its own tax purposes and in response to a valid request from the requested Party under this Agreement;
  - e) a statement that the applicant Party has pursued all means available in its own Party to obtain the information, except those that would give rise to disproportionate difficulties; and, to the fullest extent possible:
  - f) the nature and type of the information requested, including a description of the specific evidence, information or other assistance sought and the form, in which the applicant Party prefers to receive the information;
  - g) the tax purposes for which the information is sought and why it is relevant to the determination of the tax liability of a taxpayer under the laws of the applicant Party;
  - h) information that such taxpayer is a resident in, or national of, one of the Parties, or that it is necessary for the determination of the tax liability of a taxpayer under the laws of the applicant Party;
  - i) the period of time with respect to which the information is required for the tax purposes.
9. The competent authority of the requested Party shall forward the requested information as promptly as possible to the applicant Party. To ensure a prompt response, the competent authority of the requested Party shall:
- a) confirm receipt of a request in writing to the competent authority of the applicant Party
8. Når den kompetente myndighet i en part anmoder om opplysninger i henhold til denne overenskomst skal den kompetente myndighet i den anmodende part skal tilveiebringe følgende opplysninger for den anmodede part slik at det påvises at de anmodede opplysninger er relevante:
- a) identiteten til den skattyter som undersøkes eller utredes;
  - b) grunnene til å anta at en person innenfor den anmodede parts jurisdiksjon er i besittelse av eller kontrollerer de opplysninger det anmodes om;
  - c) i den utstrekning det er kjent, navn og adresse på enhver person som antas å være i besittelse av eller kontrollere de anmodede opplysninger;
  - d) en erklæring om at anmodningen er i samsvar med lovgivning og administrativ praksis i den anmodende part og ville være tilgjengelig for den anmodende part i henhold til denne parts lovgivning i tilsvarende omstendigheter, både for denne parts egne skatteformål og ved gyldig anmodning fra den anmodede part i henhold til denne overenskomsten;
  - e) en erklæring om at den anmodende part har uttømt alle tilgjengelige muligheter til å innhente opplysningene, unntatt de som ville innebære uforholdsmessige vanskeligheter; og, i den utstrekning det er mulig:
  - f) hva slags opplysninger det anmodes om, herunder en beskrivelse av spesifikke bevis, opplysninger eller annen bistand det anmodes om, og i hvilken form den anmodende part foretrekker å motta de anmodede opplysninger;
  - g) de skatteformål opplysningene søkes til og hvorfor opplysningene er relevante for fastsetting av skattyters skatteplikt i henhold til den anmodende parts lovgivning;
  - h) opplysninger om at skattyteren er bosatt i eller er statsborger av en av partene, eller at opplysningene er nødvendige for fastsettelsen av skattyterens skatteplikt i henhold til den anmodende parts lovgivning;
  - i) det tidsrom som opplysningene vedrører.
9. Den kompetente myndighet i den anmodede part skal videresende de anmodede opplysninger så snart som mulig til den anmodende part. For å sikre et hurtig svar skal den kompetente myndighet i den anmodede part:
- a) ovenfor den kompetente myndighet i den anmodende part skriftlig bekrefte mottakel-

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

and shall notify the competent authority of the applicant Party of deficiencies in the request, if any, within 60 days of the receipt of the request; and

- b) if the competent authority of the requested Party has been unable to obtain and provide the information within 90 days of receipt of the request, including if it encounters obstacles in furnishing the information or it refuses to furnish the information, it shall immediately inform the applicant Party, explaining the reason for its inability, the nature of the obstacles or the reasons for its refusal.

Article 6

Tax examinations abroad

1. The requested Party may allow, to the extent permitted under its domestic law, representatives of the competent authority of the applicant Party to enter the territory of the requested Party to interview individuals and examine records with the written consent of the persons concerned. The competent authority of the applicant Party shall notify the competent authority of the requested Party of the time and place of the meeting with the individuals concerned.
2. At the request of the competent authority of the applicant Party, the competent authority of the requested Party may allow representatives of the competent authority of the applicant Party to be present at the appropriate part of a tax examination in the requested Party.
3. If the request referred to in paragraph 2 is accepted to, the competent authority of the requested Party conducting the examination shall, as soon as possible, notify the competent authority of the applicant Party about the time and place of the examination, the authority or official designated to carry out the examination and the procedures and conditions required by the requested Party for the conduct of the examination. All decisions with respect to the conduct of the tax examination shall be made by the requested Party conducting the examination.

Article 7

Possibility of declining a request

1. The competent authority of the requested Party may decline to assist where:

sen av anmodningen, og skal om nødvendig informere den kompetente myndighet i den anmodende part om mangler ved anmodningen innen 60 dager etter mottagelsen av anmodningen; og

- b) dersom den kompetente myndighet i den anmodede part ikke er i stand til å innhente og oversende opplysningene innen 90 dager etter mottagelse av anmodningen, herunder dersom denne part møter hindringer ved innhentning av opplysninger eller dersom denne part avviser å levere opplysningene, umiddelbart informere den anmodende part om dette og forklare grunnene til at en ikke kan oversende opplysningene og hvilke hindringer og grunner avvisningen bygger på.

Artikkel 6

Skatteundersøkelser i utlandet

1. I den utstrekning det er tillatt i henhold til den anmodede parts lovgivning, kan den anmodede part samtykke i at representanter fra den anmodende part å være tilstede i den anmodede parts territorium og der avhøre fysiske personer og undersøke dokumenter med disse personers samtykke. Den kompetente myndighet i den anmodende part skal informere den kompetente myndighet i den anmodede part om tid og sted for møtet med de angjeldende personer.
2. Etter anmodning fra den kompetente myndighet i den anmodende part, kan den kompetente myndighet i den anmodede part samtykke i at representanter for den kompetente myndighet i den anmodende part er tilstede ved formålstjenelige deler av skatteundersøkelser i den anmodende part.
3. Hvis samtykke etter punkt 2 er gitt, skal den kompetente myndighet i den anmodede part som forestår undersøkelsen så snart som mulig underrette den kompetente myndighet i den anmodende part om tid og sted for undersøkelsen, den myndighet eller de tjenestemenn som forestår undersøkelsen og de prosedyrer og betingelser som kreves i den anmodede part for gjennomføring av undersøkelsen. Alle avgjørelser vedrørende gjennomføringen av undersøkelsen skal treffes av den anmodede part som forestår undersøkelsen.

Artikkel 7

Muligheten til å avslå en anmodning

1. Den kompetente myndighet i den anmodede part kan avslå å yte bistand dersom:

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

- a) the request is not made in conformity with this Agreement;
  - b) the disclosure of the information requested would be contrary to the public policy of the requested Party («ordre public»);
  - c) the applicant Party would not be able to obtain the information:
    - i. under its own laws for purposes of administration or enforcement of its own tax laws or
    - ii. in response to a valid request from the requested Party under this Agreement.
2. The provisions of this Agreement shall not impose on a Party the obligation to supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process. Notwithstanding the foregoing, information of the type referred to in paragraph 4 of Article 5 shall not be treated as such a secret or trade process merely because it meets the criteria in that paragraph.
  3. The provisions of this Agreement shall not impose on a Party the obligation to obtain or provide information which would reveal confidential communications between a client and an attorney, solicitor or other admitted legal representative where such communications:
    - a) are communications between a professional legal adviser and a client made in connection with the giving of legal advice to the client;
    - b) are communications between a professional legal adviser and a client, professional legal adviser acting for the client and another person, or the client and another person made in connection with or in contemplation of legal proceedings and for the purposes of such proceedings; and
    - c) include items enclosed with or referred to in such communications and made:
      - i. in connection with the giving of legal advice; or
      - ii. in connection with or in contemplation of legal proceedings and for the purposes of such proceedings, when the items are in the possession of a person who is entitled to possession of them.
  4. A request for information shall not be refused on the ground that the tax claim giving rise to the request is disputed.
  5. The requested Party may decline a request for information if the information is requested by the applicant Party to administer or enforce a provision of the tax law of the applicant Party, or any requirement connected therewith, which
- a) anmodningen ikke er fremmet i samsvar med denne overenskomsten;
  - b) fremlegging av opplysningene ville stride mot allmenne interesser (ordre public);
  - c) den anmodende part ikke ville være i stand til å innhente opplysningene:
    - i. i henhold til denne parts lovgivning til bruk for forvaltning eller gjennomføring av denne parts egen skattelovgivning; eller
    - ii. etter en gyldig anmodning fra den anmodede part i henhold til denne overenskomsten.
2. Denne overenskomsten skal ikke pålegge en part en plikt til å oversende opplysninger som ville avsløre handels-, nærings-, eller forretningsmessig eller faglig hemmelighet eller handelsprosess. Uansett det forannevnte skal opplysninger av den karakter som nevnt i artikkel 5 punkt 4 ikke av omstendigheter som nevnt i foregående setning alene anses omfattet av slik sekretesse eller handelsprosess.
  3. Denne overenskomsten skal ikke pålegge en part en plikt til å oversende informasjon som ville avsløre konfidensiell kommunikasjon mellom en klient og hans advokat eller annen juridisk rådgiver når slik kommunikasjon:
    - a) er kommunikasjon mellom en profesjonell juridisk rådgiver og hans klient med sikte på å gi juridiske råd til klienten;
    - b) er kommunikasjon mellom en profesjonell juridisk rådgiver og hans klient, en juridisk rådgiver som handler på vegne av denne klienten eller en annen person, eller klienten og en annen person i sammenheng med eller med sikte på juridisk rettsforfølgelse og for formål av rettsforfølgelse; og
    - c) omfatter elementer vedlagt eller referert til i slik kommunikasjon og gitt:
      - i. i sammenheng med juridisk rådgivning; eller
      - ii. i sammenheng med eller ved vurderingen av rettsforfølgning og med sikte på slik rettsforfølgning, når slike elementer en persons besittelse og denne personen har rett til slik besittelse.
  4. En anmodning om opplysninger kan ikke avslås på grunn av at de skattekrav som gir foranledning til anmodningen er bestridt.
  5. Den anmodede part kan avslå en anmodning om opplysninger dersom opplysningene skal benyttes av den anmodende part til å administrere eller iverksette en bestemmelse i denne parts skattelovgivning eller dermed sammen-

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

discriminates against a national of the requested Party as compared with a national of the applicant Party in the same circumstances.

Article 8

Confidentiality

Any information received by a Party under this Agreement shall be treated as confidential and may be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) in the jurisdiction of the Party concerned with the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, or the determination of appeals in relation to, the taxes covered by this Agreement, and to persons concerned with the regulation of disclosure and use of information. Such persons or authorities shall use such information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions. The information may not be disclosed to any other person or entity or authority or any other jurisdiction without the express written consent of the competent authority of the requested Party.

Article 9

Safeguards

The rights and safeguards secured to persons by the laws or administrative practices of the requested Party remain applicable. The rights and safeguards may not be applied by the requested Party in a manner that unduly prevents or delays effective exchange of information.

Article 10

Costs

Incidence of costs incurred in providing assistance (including reasonable costs of third parties and external advisors in connection with litigation or otherwise) shall be agreed by the competent authorities of the Parties.

Article 11

No prejudicial or restrictive measures

1. In the event that a Party has reason to believe that the other Party has introduced prejudicial or restrictive measures based on harmful tax practices to residents or nationals of the other Party, both Parties shall immediately initiate competent authority proceedings to resolve the matter.

hengende forpliktelser som diskriminerer en statsborger av den anmodede part sammenlignet med en statsborger av den anmodende part, under ellers like vilkår.

Artikkel 8

Taushetsplikt

Alle opplysninger mottatt av en part i samsvar med denne overenskomsten skal behandles som hemmelige og kan bare åpnes til personer eller myndigheter (herunder domstoler og forvaltningsorganer) i denne parts jurisdiksjon som har befaling med iligning eller innfordring av, iverksettelse eller rettsforfølging med hensyn til, eller avgjørelsen av anke i sammenheng med de skatter som omfattes av denne overenskomsten, og til personer som befatter seg med regulering og anvendelse av slike opplysninger. Slike personer eller myndigheter skal benytte slike opplysninger kun for slike formål. Disse personene kan åpne opplysningene i offentlige rettsmøter og rettsavgjørelser. Opplysningene kan ikke åpnes til noen annen person, enhet, myndighet eller jurisdiksjon uten uttrykkelig skriftlig samtykke fra den kompetente myndighet i den anmodede part.

Artikkel 9

Vern

De rettigheter og det vern som tilkommer personer i henhold til lovgivningen eller administrativ praksis i den anmodede part skal fortsatt gjelde. Rettighetene og vernet kan ikke anvendes av den anmodede part på en slik måte at den hindrer eller forsinker effektiv utveksling av informasjon.

Artikkel 10

Kostnader

Partenes kompetente myndigheter skal bli enige om fordeling av kostnader oppstått ved å yte bistand (herunder rimelige kostnader påført tredjeparter og eksterne rådgivere som engasjeres ved rettsvist eller på annen måte).

Artikkel 11

Skadelige eller restriktive tiltak

1. Dersom en part har grunn til å anta at den annen part har innført skadelige eller restriktive tiltak i forhold til bosatte eller statsborgere i den annen part basert på skadelig skattepraksis, skal partene umiddelbart innlede forhandlinger mellom deres kompetente myndigheter for å løse spørsmålet.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

2. A prejudicial or restrictive measure based on harmful tax practices means a measure applied by one Party to residents or nationals of either Party on the basis that the other Party does not engage in effective exchange of information or because it lacks transparency in the operation of its laws, regulations or administrative practices, or on the basis of no or nominal taxes and one of the preceding criteria.
3. Without limiting the generality of the term «prejudicial or restrictive measures» it includes the denial of a deduction, credit or exemption, the imposition of a tax, charge or levy, or special reporting requirements. Such measures include any measure which relate, directly or indirectly, to taxation matters. However, they do not include any generally applicable measure, applied by either Party against, amongst others, members of the OECD generally.
2. Et skadelig eller restriktivt tiltak basert på skadelig skattepraksis betyr et tiltak som en av partene anvender overfor bosatte eller statsborgere i noen av partene på grunn av at den annen part ikke medvirker til effektiv utveksling av opplysninger eller på grunn av manglende transparens i anvendelsen av denne parts lover, forskrifter eller administrativ praksis, eller på grunn av at denne parten ikke skattlegger eller anvender nominelle skattesatser og et av de forutgående kriterier.
3. Uten å begrense det generelle uttrykket «skadelige eller restriktive tiltak» omfatter dette å nekte fradrag, kreditfradrag i skatt for skatt betalt i utlandet eller unntak fra beskatning av inntekt som beskattes i utlandet, ileggelse av en skatt, gebyr eller særskilte dokumentasjonskrav. Slike tiltak omfatter ethvert generelt tiltak som gjelder skattesaker, direkte eller indirekte. Imidlertid omfattes ikke slike tiltak som anvendes av partene i forhold til blant andre land som er medlem av OECD.

Article 12

Mutual Agreement Procedure

1. The competent authorities of the Parties shall jointly endeavour to resolve any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of this Agreement.
2. In addition to the endeavours referred to in paragraph 1, the competent authorities of the Parties may mutually determine the procedures to be used under Articles 5 and 6.
3. The competent authorities of the Parties may communicate with each other directly for the purposes of this Article.

Article 13

Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the later of the dates on which each of the Parties has notified the other in writing that the formalities constitutionally or otherwise required in their respective Party have been complied with. Upon the date of entry into force, it shall have effect:

- a) for criminal tax matters on that date; however, no earlier than January 1st, 2010; and
- b) for all other matters covered in Article 1 on that date; however, no earlier than January 1st, 2010, but only in respect of taxable periods beginning on or after that date or, where there is no taxable period, all charges to tax arising on or after that date.

Artikkel 12

Gjensidige overenskomster

1. Partenes kompetente myndigheter skal i fellesskap forsøke å løse enhver vanskelighet eller tvil som gjelder fortolkningen og anvendelsen av denne overenskomsten:
2. I tillegg til de bestrebelser som er nevnt i punkt 1 kan partenes kompetente myndigheter i fellesskap bli enige om hvilke prosedyrer som skal benyttes i forhold til artikkel 5 og 6.
3. Partenes kompetente myndigheter kan kommunisere direkte med hverandre i forhold til denne artikkel.

Artikkel 13

Ikrafttredelse

Denne overenskomsten skal tre i kraft på den trettiende dag etter den siste av de datoer som de skriftlige underrettelser som hver av partene skal oversende når de krav som stilles etter dens lovgivning for å sette denne overenskomsten i kraft, er gjennomført. Overenskomsten skal etter dette ha virkning:

- a) for straffbare skattesaker på denne dato; men ikke tidligere enn 1. januar 2010; og
- b) for alle andre skattesaker som omfattes av artikkel 1 på denne dato; men ikke tidligere enn 1. januar 2010, men bare med hensyn til skatteår som begynner på eller etter denne dato eller, der det ikke er noe skatteår, for alle skattekrav som oppstår på eller etter denne dato.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

Article 14

Termination

1. Either Party may terminate the Agreement by serving a notice of termination on the other Party.
2. Such termination shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of notice of termination by the other Party.
3. In the event of termination, both Parties shall remain bound by the provisions of Article 8 with respect to any information obtained under the Agreement.

In witness whereof the undersigned being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done at Washington this 16th day of April 2009, in duplicate in the English language.

For the Government of The Kingdom of Norway: For The Government of Bermuda:

Protocol between the Kingdom of Norway and Bermuda concerning the interpretation or application of the agreement between the Kingdom of Norway and Bermuda as authorised by the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland on the exchange of information relating to tax matters

The Government of the Kingdom of Norway and the Government of Bermuda (the «Parties»), desiring to facilitate the exchange of information with respect to taxes, have reached the following understanding:

This Protocol shall form an integral part of the Agreement and shall enter into force in accordance with Article 13 at the same time the Agreement enters into force.

The Competent Authorities may, by mutual arrangement amend this Protocol at any time in writing. The amended Protocol will come into effect on the date of the final letter arranging the amendment.

The Government of Bermuda will take the measures necessary to repeal any provision of its domestic legislation that requires that information is physically present for the purposes of fulfilling this Agreement. The Government of the Kingdom of Norway in turn will pursue all means available in its own territory to obtain the information, except those that would give rise to disproportionate difficulties.

Artikkel 14

Opphør

1. Hver av partene kan bringe overenskomsten til opphør ved å gi skriftlig varsel til den annen part.
2. Slikt opphør skal ha virkning på den første dag i måneden som følge etter utløpet av en seksmånedersperiode etter mottak av varsel om opphør fra den annen part.
3. Ved opphør skal begge parter forbli bundet av bestemmelsene i artikkel 8 med hensyn til opplysninger innhentet i henhold til denne overenskomsten.

Til bekreftelse har de undertegnende, som er gitt behørig fullmakt til dette undertegnet denne overenskomsten.

Utferdiget i to eksemplarer i Washington den 16. april 2009 på det engelske språk.

For Kongeriket Norges regjering::   For regjeringen i Bermuda:

Protokoll mellom Kongeriket Norge og Bermuda om tolkning og anvendelse av overenskomst mellom Kongeriket Norge og Bermuda med fullmakt fra regjeringen i det forente kongeriket Storbritannia og Nord-Irland om utveksling av opplysninger i skattesaker

Regjeringen i Norge og regjeringen i Bermuda («partene») som ønsker å legge til rette for utveksling av opplysninger med hensyn til skatter, har blitt enige om følgende:

Denne protokollen skal utgjøre en integrert del av overenskomsten og skal tre i kraft i samsvar med artikkel 13 på samme tidspunkt som overenskomsten trer i kraft.

Partenes kompetente myndigheter kan ved gjensidig overenskomst skriftlig endre denne protokollen på ethvert tidspunkt. Den endrede protokollen skal ha virkning på datoen for det siste av brevene som fastsetter endringen.

For å oppfylle overenskomstens formål skal regjeringen i Bermuda foreta de nødvendige tiltak for å avvikle enhver bestemmelse i sin interne lovgivning som krever at opplysninger må være fysisk tilstede i Bermuda. Regjeringen i Norge vil benytte alle tilgjengelige midler i sitt eget territorium for å innhente opplysninger, unntatt de som vil medføre uforholdsmessige vanskeligheter.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

In relation to paragraphs 6, 7 and 8 h) of Article 5 the term «necessary» shall not be interpreted to restrict the general objectives as set out in Article 1. Certification by a senior official shall be sufficient to meet the requirements of those provisions.

In witness whereof the undersigned being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Washington this 16th day of April 2009, in duplicate in the English language.

For the Government of
The Kingdom of Norway:

For The Government
of Bermuda:

Med hensyn til punktene 6, 7 og 8 h) i artikkel 5, skal uttrykket «nødvendig» ikke bli tolket slik at det innskrenker de generelle formål som nevnt i artikkel 1. Godkjennelse av en høyere tjenestemann skal være tilstrekkelig for å oppfylle vilkårene i disse bestemmelsene.

Til bekreftelse har de undertegnende, som er gitt behørig fullmakt til dette undertegnet denne protokollen.

Utferdiget i to eksemplarer i Washington den 16. april 2009 på det engelske språk.

For Kongeriket Norges
regjering:

For regjeringen i
Bermuda:

Vedlegg 2

Agreement between the Kingdom of Norway and Bermuda for the Avoidance of double taxation on individuals

The Government of Kingdom of Norway and the Government of Bermuda, desiring to supplement the Agreement for the exchange of information relating to tax matters concluded on 16 April 2009 by concluding an Agreement for the avoidance of double taxation on individuals with respect to taxes on income, have agreed as follows:

*Article 1***Individuals covered**

1. This Agreement shall apply to individuals who are residents of one or both of the Parties.
2. The Agreement does not apply to activities carried on in an area beyond the territorial sea where a Party, according to its legislation and in accordance with international law, may exercise its rights with respect to the seabed and subsoil and their natural resources.

*Article 2***Taxes covered**

1. The existing taxes to which the Agreement shall apply are:
  - a) in the case of Bermuda: any tax imposed by Bermuda which is substantially similar to the existing taxes of Norway to which this Agreement applies, but does not include payroll tax; (herinafter referred to as «Bermudian tax»).
  - b) in the case of Norway:
    - i. the tax on general income;
    - ii. the tax on personal income;
    - iii. the tax on Remuneration to non-resident artistes, etc. (hereinafter referred to as «Norwegian tax»).
2. The Agreement shall apply also to any identical or substantially similar taxes that are imposed

Overenskomst mellom Kongeriket Norge og Bermuda til unngåelse av dobbelbetskatning av fysiske personer

Kongeriket Norges regjering og regjeringen i Bermuda som ønsker å supplere overenskomsten om utveksling av opplysninger i skattesaker undertegnet den 16. april 2009 ved å inngå en overenskomst til unngåelse av dobbeltbetskatning av fysiske personer med hensyn til skatter av inntekt, er blitt enige om følgende:

*Artikkel 1***Personer som omfattes av overenskomsten**

1. Denne overenskomsten får anvendelse på fysiske personer som er bosatt i en eller i begge parter.
2. Overenskomsten får ikke anvendelse på virksomhet som utøves i et område utenfor sjøterritoriet hvor en av partene i overensstemmelse med sin lovgivning og folkeretten, kan utøve sine rettigheter med hensyn til havbunnen og undergrunnen, samt deres naturforekomster.

*Artikkel 2***Skatter som omfattes av overenskomsten**

1. De gjeldende skatter som overenskomsten får anvendelse på er:
  - a) i Bermuda: enhver skatt ilagt av Bermuda som er av vesentlig lignende art som de eksisterende skatter i Norge som denne overenskomsten gjelder for, men inkluderer ikke «payroll tax»; (i det følgende kalt «skatt i Bermuda»)
  - b) i Norge:
    - i. skatt på alminnelig inntekt;
    - ii. skatt på personinntekt;
    - iii. skatt på honorar til utenlandske artister m.v.; (i det følgende kalt «norsk skatt»):
2. Overenskomsten skal også få anvendelse på alle skatter av samme eller vesentlig lignende

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

after the date of signature of the Agreement in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities of the Parties shall notify each other of any significant changes that have been made in their taxation laws concerning individuals.

Article 3

General definitions

1. For the purposes of this Agreement, unless the context otherwise requires:
  - a) the term «a Party» means Bermuda or Norway as the context requires; the term «Parties» means Bermuda and Norway;
  - b) the term «Bermuda» means the Islands of Bermuda;
  - c) the term «Norway» means the Kingdom of Norway, and includes the land territory and internal waters; the term does not comprise Svalbard, Jan Mayen and the Norwegian dependencies («biland»);
  - d) the term «competent authority» means:
    - i. in the case of Bermuda, the Minister of Finance or an authorised representative of the Minister;
    - ii. in Norway the Minister of Finance or the Minister's authorised representative or the authority which is designated as a competent authority for the purpose of this Agreement;
  - e) the term «enterprise» applies to the carrying on of any business;
  - f) the term «international traffic» means any transport by a ship or aircraft operated by an enterprise of a Party, except when the ship or aircraft is operated solely between places in the other Party.
2. As regards the application of the Agreement at any time by a Party, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning that it has at that time under the law of that Party for the purposes of the taxes to which the Agreement applies, any meaning under the applicable tax laws of that Party prevailing over a meaning given to the term under other laws of that Party.

art, som i tillegg til eller i stedet for de gjeldende skatter, blir utskrevet etter tidspunktet for undertegningen av denne overenskomst. De kompetente myndigheter i partene skal underrette hverandre om enhver viktig endring som er foretatt i deres skattelovgivning.

Artikkel 3

Alminnelige definisjoner

1. Hvis ikke annet fremgår av sammenhengen har følgende uttrykk i overenskomsten denne betydning:
  - a) «en part» betyr Bermuda eller Norge slik det fremkommer av sammenhengen; uttrykket «partene» betyr Bermuda og Norge;
  - b) uttrykket «Bermuda» betyr øyene som utgjør Bermuda;
  - c) uttrykket «Norge» betyr Kongeriket Norge og omfatter landterritoriet, indre farvann og sjøterritoriet; uttrykket omfatter ikke Svalbard, Jan Mayen og de norske biland;
  - d) uttrykket «kompetent myndighet»:
    - i. i Bermuda, finansministeren eller den som har dennes fullmakt ;
    - ii. i Norge, finansministeren eller den som har fullmakt fra finansministeren;
  - e) uttrykket «foretak» brukes om enhver form for virksomhet;
  - f) uttrykket «internasjonal fart» betyr enhver transport med skip eller luftfartøy, unntatt når skipet eller luftfartøyet går i fart bare mellom steder i den annen part;
2. Når en part på et hvilket som helst tidspunkt anvender denne overenskomsten skal ethvert uttrykk som ikke er definert i overenskomsten, når ikke annet fremkommer av sammenhengen, ha den betydning som uttrykket på dette tidspunktet har i henhold til lovgivningen i vedkommende part med hensyn til de skatter som overenskomsten får anvendelse på. Den betydning som uttrykket har i henhold til skattelovgivningen i denne part gjelder fremfor den betydningen som uttrykket gis i annen lovgivning i denne part.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tillegsoverenskomster

Article 4

Resident

1. For the purposes of this Agreement, the term «resident of a Party» means:
  - a) in Norway in respect of an individual any individual who, under the laws of Norway, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence or any other criterion of a similar nature. This term, however, does not include an individual who is liable to tax in Norway in respect only of income from sources in Norway;
  - b) in Bermuda in respect of an individual who, under the laws of Bermuda is ordinarily resident.
2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 an individual is a resident in both Parties, then his status shall be determined as follows:
  - a) he shall be deemed to be a resident only of the Party in which he has a permanent home available to him; if he has a permanent home available to him in both Parties, he shall be deemed to be a resident only of the Party with which his personal and economic relations are closer (centre of vital interests);
  - b) if the Party in which he has his centre of vital interests cannot be determined, or if he has not a permanent home available to him in either Party, he shall be deemed to be a resident only of the Party in which he has an habitual abode;
  - c) if he has a habitual abode in both Parties or in neither of them, the competent authorities of the Parties shall settle the question by mutual agreement.

Article 5

Income from employment

1. Subject to the provisions of Articles 6, 7, 8 and 9, salaries, wages and other similar remuneration derived by a resident of a Party in respect of an employment shall be taxable only in that Party unless the employment is exercised in the other Party. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other Party.
2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, remuneration derived by a resident of a Party in respect of an employment exercised in the other Party shall be taxable only in the first-mentioned Party if:
  - a) the recipient is present in the other Party for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days in any twelve month

Artikkel 4

Skattemessig bopel

1. I denne overenskomst betyr uttrykket «person bosatt i en part»:
  - a) i Norge i forhold til en fysisk person, enhver fysisk person som i henhold til lovgivningen i Norge er skattepliktig der på grunnlag av domisil, bopel eller ethvert annet lignende kriterium. Uttrykket omfatter imidlertid ikke en fysisk person som er skattepliktig i Norge bare på grunnlag av inntekt fra kilder i Norge;
  - b) I Bermuda i forhold til en fysisk person, som er ordinært bosatt i Bermuda etter lovgivningen der.
2. Når en fysisk person ifølge bestemmelser i punkt 1 er bosatt i begge parter, skal hans status avgjøres etter følgende regler:
  - a) han skal anses for bosatt bare i den part hvor han disponerer fast bolig. Hvis han disponerer fast bolig i begge parter, skal han anses for bosatt bare i den part hvor han har de sterkeste personlige og økonomiske forbindelser (sentrum for livsinteressene);
  - b) hvis det ikke kan bringes på det rene i hvilken part han har sentrum for livsinteressene, eller hvis han ikke disponerer fast bolig i noen av partene, skal han anses for bosatt bare i den part hvor han har vanlig opphold;
  - c) hvis han har vanlig opphold i begge parter eller ikke i noen av den, skal de kompetente myndigheter i partene avgjøre spørsmålet ved gjensidig avtale.

Artikkel 5

Inntekt fra lønnsarbeid

1. Med forbehold av bestemmelsene i artiklene 6, 7, 8 og 9, skal lønn og annen lignende godtgjørelse som en person bosatt i en part mottar i anledning av lønnsarbeid, bare kunne skattelegges i denne part, med mindre lønnsarbeidet er utført i den annen kontraherende part. Hvis arbeidet er utført der, kan godtgjørelse som skriver seg fra dette skattelegges i denne annen part.
2. Uansett bestemmelsene i punkt 1, skal godtgjørelse som en person bosatt i en part mottar i anledning av lønnsarbeid utført i den annen part, bare kunne skattelegges i den førstnevnte part, dersom:
  - a) mottakeren oppholder seg i den annen part i et eller flere tidsrom som til sammen ikke overstiger 183 dager i løpet av enhver tolv-

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

- period commencing or ending in the fiscal year concerned; and
- b) the remuneration is paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of the other Party; and
  - c) the remuneration is not borne by a fixed place of business through which the business is wholly or partly carried on which the employer has in the other Party
3. Paragraph 2 of this Article shall not apply to remuneration derived by a resident of a Party in respect of an employment exercised in the other Party and paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of that other Party if:
    - a) the recipient renders services in the course of that employment to a person other than the employer and that person, directly or indirectly, supervises, directs or controls the manner in which those services are performed, and;
    - b) those services constitute an integral part of the business activities carried on by that person.
  4. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard a ship or aircraft operated in international traffic by an enterprise of a Party, may be taxed in that Party. Where a resident of Norway derives remuneration in respect of an employment exercised aboard an aircraft operated in international traffic by the air transport consortium Scandinavian Airlines System (SAS), such remuneration shall be taxable only in Norway.
- månedersperiode som begynner eller slutter i det angjeldende skatteår; og
  - b) godtgjørelsen er betalt av, eller på vegne av, en arbeidsgiver som ikke er bosatt i den annen part; og
  - c) godtgjørelsen ikke belastes et fast forretningssted i den annen part hvor arbeidsgiveren helt eller delvis utøver forretningsvirksomhet i den annen part.
3. Punkt 2 i denne artikkel kommer ikke til anvendelse på godtgjørelse en person bosatt i en part mottar for arbeid utført i den annen part, og betalt av eller på vegne av en arbeidsgiver som ikke er bosatt i den annen part, hvis:
    - a) mottakeren i løpet av ansettelsesforholdet utfører tjenester for en annen person enn arbeidsgiveren, og denne annen person direkte eller indirekte har tilsyn med, styrer eller kontrollerer den måte tjenestene blitt utført på; og
    - b) tjenestene utgjør en integrert del av den forretningsvirksomhet som utøves av denne annen person.
  4. Uansett de foranstående bestemmelser i denne artikkel, kan godtgjørelse mottatt for lønnsarbeid utført om bord i et skip eller luftfartøy drevet i internasjonal fart av et foretak i den annen part, skattlegges i denne part. Når en person som er bosatt i Norge mottar godtgjørelse for lønnsarbeid utført om bord i et luftfartøy drevet i internasjonal fart av konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS), skal slik godtgjørelse bare kunne skattelegges i Norge.

Article 6

Directors' fees

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Party in his capacity as a member of the board of directors or any other similar organ of a company which is resident of the other Party may be taxed in that other Party.

Article 7

Artistes and sportsmen

1. Income derived by a resident of a Party as an entertainer, such as a theatre, motion picture, radio or television artiste, or a musician, or as a sportsman, from his personal activities as such exercised in the other Party, may be taxed in that other Party.
2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or a sportsman in

Artikkel 6

Styregodtgjørelse

Styregodtgjørelse og lignende vederlag som oppbæres av en person bosatt i en part, i egenskap av medlem av styret eller lignende organ i et selskap som er hjemmehørende i den annen kontraherende part, kan skattlegges i denne annen part.

Artikkel 7

Artister og idrettsutøvere

1. Inntekt som en person bosatt i en part oppbærer ved personlig virksomhet utøvet i den annen part som artist, så som skuespiller, filmskuespiller, radio- eller fjernsynsartist eller musiker, eller som idrettsutøver, kan skattlegges i denne annen part.
2. Når inntekt som skriver seg fra personlig virksomhet utøvet av en artist eller idrettsutøver i

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

his capacity as such accrues not to the entertainer or sportsman himself but to another individual or legal entity, that income may be taxed in the Party in which the activities of the entertainer or sportsman are exercised.

Article 8

Pensions

Pensions, including social security payments, and annuities arising in a Contracting Party and paid to a resident of the other Contracting Party may be taxed in the first-mentioned Party. However, the tax so charged may not exceed 15 per cent of the gross amount of the payment.

Article 9

Government service

1. a) Salaries, wages and other similar remuneration, other than a pension, paid by a Party or a political subdivision or a statutory body or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that Party or subdivision or body or authority shall be taxable only in that Party.
- b) However, such salaries, wages and other similar remuneration shall be taxable only in the other Party if the services are rendered in that Party and the individual is a resident of that Party who did not become a resident of that Party solely for the purpose of rendering the services.
2. The provisions of Articles 5, 6 and 7 shall apply to salaries, wages, and other similar remuneration in respect of services rendered in connection with a business carried on by a Party or a political subdivision or a statutory body or a local authority thereof.

Article 10

Students

Payments which a student or business apprentice who is or was immediately before visiting a Party a resident of the other Party and who is present in the first-mentioned Party solely for the purpose of his education or training receives for the purpose of his maintenance, education or training shall not be taxed in that Party, provided that such payments arise from sources outside that Party.

denne egenskap, ikke tilfaller artisten eller idrettsutøveren selv, men en annen fysisk eller juridisk person, kan inntekten skattlegges i den part hvor artisten eller idrettsutøveren utøver virksomheten.

Artikkel 8

Pensjoner

Pensjoner, herunder utbetalinger i henhold til trykdelovgivningen, og livrente som skrives seg fra en part og oppbevares av en person bosatt i den annen part kan skattlegges i den førstnevnte part. Imidlertid skal den skatt som da ilegges ikke overstige 15 prosent av ytelsens bruttobeløp.

Artikkel 9

Offentlig tjeneste

1. a) Lønn og annen lignende godtgjørelse, unntatt pensjon, som utredes av en part, eller av dens regionale eller lokale forvaltningsmyndigheter til en fysisk person for tjenester som er ytet denne part eller dennes forvaltningsmyndighet, skal bare kunne skattlegges i denne part.
- b) Slik lønn og annen lignende godtgjørelse skal imidlertid kunne skattlegges bare i den annen part hvis tjenestene er utført i denne annen part og mottakeren er bosatt i denne part og ikke bosatte seg i denne part bare i den hensikt å utføre nevnte tjenester.
2. Bestemmelsene i artiklene 5, 6 og 7 skal få anvendelse på lønn og annen lignende godtgjørelse, unntatt pensjon, i anledning tjenester som er ytet i forbindelse med forretningsvirksomhet drevet av en part, eller av dens regionale eller lokale forvaltningsmyndigheter.

Artikkel 10

Studenter

En student eller forretningslærling som er, eller umiddelbart før sitt opphold i en part var, bosatt i den annen part, og som oppholder seg i den førstnevnte part utelukkende for sin utdanning eller opplæring, skal ikke skattlegges i denne part for beløp som han mottar til underhold, utdanning eller opplæring, forutsatt at disse beløp skrives seg fra kilder utenfor denne part.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

Article 11

Elimination of double taxation

1. In Bermuda double taxation shall be avoided in accordance with the laws of Bermuda.
2. In Norway double taxation shall be avoided as follows:

Subject to the provisions of the laws of Norway regarding the allowance as a credit against Norwegian tax of tax payable in a territory outside Norway (which shall not affect the general principle hereof) -

- a) Where a resident of Norway derives income which, in accordance with the provisions of this Agreement, may be taxed in Bermuda, Norway shall allow as a deduction from the tax on the income of that resident, an amount equal to the income tax paid in Bermuda on that income;

Such deduction shall not, however, exceed that part of the income tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income which may be taxed in Bermuda;

- b) Where in accordance with any provision of the Agreement income derived by a resident of Norway is exempt from tax in Norway, Norway may nevertheless include such income in the tax base, but shall allow as a deduction from the Norwegian tax on income that part of the income tax, as the case may be, which is attributable to the income derived from Bermuda.

Article 12

Mutual agreement procedure

1. Where an individual considers that the actions of one or both of the Parties result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Agreement, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those Parties, present his case to the competent authority of the Party of which he is a resident. The case must be presented within three years from the first notification of the action resulting in taxation not in accordance with the provisions of the Agreement.
2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Party, with a

Artikkel 11

Unngåelse av dobbeltbeskatning

1. I Bermuda skal dobbeltbeskatning unngås i henhold til lovgivningen i Bermuda.
2. I Norge skal dobbeltbeskatning unngås på følgende måte:

Med forbehold av bestemmelsene i Norges lovgivning om godskrivning mot norsk skatt betalt i et område utenfor Norge (dog uten å påvirke de herav nevnte alminnelige retningslinjer) -

- a) Når en person bosatt i Norge oppbeærer inntekt som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst kan skattelegges i Bermuda, skal Norge innrømme som fradrag i den skatt som ilegges vedkommende persons inntekt et beløp som tilsvarer den inntektsskatt som er betalt i Bermuda.

Slikt fradrag skal imidlertid ikke overstige den del av inntektsskatten, beregnet før fradrag er gitt, som kan henføres til den inntekt som kan skattelegges i Bermuda;

- b) Når, i henhold til enhver bestemmelse i denne overenskomst, inntekt som oppbeøres av en person bosatt i Norge er unntatt fra beskatning i Norge, kan Norge likevel medregne inntekten i beskatningsgrunnlaget, men skal sette ned den norske inntektsskatten med den del av inntektsskatten som kan henføres til den inntekt som skriver seg fra Bermuda.

Artikkel 12

Fremgangsmåte ved inngåelse av gjensidige avtaler

1. Når en fysisk person mener at tiltak som er truffet i den ene eller begge parter i forhold til ham medfører eller vil medføre en beskatning som ikke er i overensstemmende med bestemmelsene i denne overenskomst, kan han fremme sin sak for den kompetente myndighet i den part hvor han er bosatt. Dette kan gjøres uten at det påvirker hans rett til å anvende de rettsmidler som finner i disse parters interne lovgivning. Saken må fremmes innen tre år fra den første underretning om tiltak som medfører beskatning i strid med bestemmelsene i denne overenskomst.
2. Hvis den kompetente myndighet finner at innvendingen synes begrunnet, men ikke selv er i stand til å finne en tilfredsstillende løsning, skal den søke å få saken avgjort ved gjensidig avtale med den kompetente myndighet i den annen part med sikte på å unngå beskatning som ikke

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the Agreement. Any agreement reached shall be implemented notwithstanding any time limits in the domestic law of the Parties.

3. The competent authorities of the Parties shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Agreement.
4. The competent authorities of the Parties may communicate with each other directly for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs.

Article 13

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the later of the dates on which each of the Parties has notified the other in writing that the procedures required by its law have been complied with.
2. The Agreement shall have effect:
  - a) in Bermuda:

in respect of Bermuda tax, on tax chargeable for any fiscal year of any April beginning on or after the first day of January of the year next following that in which this Agreement enters in force;
  - b) in Norway:

in respect of Norwegian tax, on tax chargeable for any tax year beginning on or after the first day of January of the year next following that in which this Agreement enters into force.
3. Notwithstanding paragraph 2 of this Article, the Agreement shall only be applicable when the Agreement between Bermuda and the Kingdom of Norway for the exchange of information relating to tax matters signed on 16 April 2009 shall have effect.

Article 14

Termination

1. This Agreement shall remain in force until terminated by a Party. Either Party may terminate the Agreement by giving written notice of termination at least six months before the end of any calendar year. In such case, the Agreement shall cease to have effect on taxes chargeable for any tax year beginning on or after the first day of January of the year next following the end of the six months period.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, this Agreement will be terminated, without giving

er overensstemmende med denne overenskomst. Enhver avtale som måtte komme i stand skal legges til grunn uansett tidsfristene i partenes interne lovgivning.

3. Partenes kompetente myndigheter skal ved gjensidig avtale søke å løse enhver vanskelighet eller tvil som fortolkningen eller anvendelsen av denne overenskomst måtte fremby.
4. Partenes kompetente myndigheter kan sette seg i direkte forbindelse med hverandre med sikte på å få i stand en avtale som omhandlet i de foranstående punkter.

Artikkel 13

Ikrafttredelse

1. Denne overenskomst skal tre i kraft på den trettiende dag etter at den siste av de datoer hver av partene har gjort kjent for den annen part at de krav som stilles etter dens lovgivning for å sette denne overenskomst i kraft, er gjennomført.
2. Overenskomsten skal deretter ha virkning:
  - a) I Bermuda:

med hensyn til skatt i Bermuda som utskrives for ethvert skatteår som begynner i april som følger etter den første januar i det kalenderår som følger etter det året da denne overenskomsten trer i kraft;
  - b) I Norge:

Med hensyn til skatter av inntekt som vedkommer ethvert skatteår som følger etter den første januar i det kalenderår som følger etter det år da overenskomsten trer i kraft.
3. Uansett punkt 2 i denne artikkel, skal overenskomsten bare ha anvendelse såfremt overenskomsten undertegnet 16. april 2009 mellom Bermuda og Kongeriket Norge om utveksling av opplysninger i skattesaker har virkning.

Artikkel 14

Opphør

1. Denne overenskomst skal forbli i kraft til den sies opp av en av partene. Hver av partene kan minst seks måneder før utløpet av ethvert kalenderår gi den annen part skriftlig varsel om opphør. I så fall skal overenskomsten opphøre å ha virkning for skatter som vedrører ethvert skatteår som begynner på eller etter den første januar i det år som følger etter utløpet av seks månedersperioden.
2. Uansett bestemmelsene i punkt 1 i denne artikkel, skal denne overenskomst opphøre, uten

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

notice of termination, on the date of termination of the Agreement signed on 16 April 2009 between Bermuda and the Kingdom of Norway for the exchange of information relating to tax matters.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done at Washington, this 16th day of April 2009 in duplicate in the English language.

For the Government of the Kingdom of Norway:

For the Government of Bermuda:

varsel om dette, på den dato overenskomsten undertegnet 16. april 2009 mellom Bermuda og Kongeriket Norge om utveksling av opplysninger i skattesaker opphører.

Til bekreftelse har de undertegnende, som er gitt behørig fullmakt til dette undertegnet denne overenskomst.

Utferdiget i to eksemplarer i Washington den 16. april 2009 på det engelske språk.

For Kongeriket Norges regjering:

For regjeringen i Bermuda:

Vedlegg 3

Agreement between the Kingdom of Norway and Bermuda for the avoidance of double taxation with respect to enterprises operating ships or aircrafts in international traffic

The Government of the Kingdom of Norway and the Government of Bermuda, desiring to conclude an agreement for the avoidance of double taxation with respect to enterprises operating ships or aircraft in international traffic, have agreed as follows:

*Article 1***Definitions**

1. For the purposes of this Agreement, unless the context otherwise requires:
  - a) the terms «a Party» means Norway or Bermuda, as the context requires; the term «Parties» means Norway and Bermuda;
  - b) the term «Norway» means the Kingdom of Norway, and includes the land territory, internal waters, the territorial sea and the area beyond the territorial sea where the Kingdom of Norway, according to Norwegian legislation and in accordance with international law, may exercise her rights with respect to the seabed and subsoil and their natural resources; the term does not comprise Svalbard, Jan Mayen and the Norwegian dependencies («biland»);
  - c) the term «Bermuda» means the Islands of Bermuda;
  - d) the term «person» includes an individual, a company and any other body of persons;
  - e) the term «company» means any body corporate or any entity that is treated as a body corporate for tax purposes;
  - f) the term «resident of a Party» means:
    - i. in Norway any person, who under the law of that Party is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, pla-

Overenskomst mellom Kongeriket Norge og Bermuda til unngåelse av dobbeltbeskatning av foretak som driver skip eller luftfartøy i internasjonal fart

Kongeriket Norges regjering og regjeringen i Bermuda som ønsker å inngå en overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning av foretak som driver skip eller luftfartøy i internasjonal fart

er blitt enige om følgende

*Artikkel 1***Definisjoner**

1. I denne overenskomst, med mindre noe annet fremgår av sammenhengen:
  - a) betyr uttrykket «part» Norge eller Bermuda slik det fremgår av sammenhengen; uttrykket «parter» betyr Norge og Bermuda;
  - b) betyr «Norge» Kongeriket Norge, og omfatter landterritoriet og områdene utenfor sjøterritoriet hvor Kongeriket Norge i overensstemmelse med norsk lovgivning og folkeretten, kan utøve sine rettigheter med hensyn til havbunnen og undergrunnen samt deres naturforekomster; uttrykket omfatter ikke Svalbard, Jan Mayen og de norske biland;
  - c) betyr «Bermuda» øyene som utgjør Bermuda;
  - d) betyr «person» en fysisk person, et selskap og enhver annen sammenslutning av personer;
  - e) betyr «selskap» enhver juridisk person eller enhver enhet som i skattemessig henseende behandles som en juridisk person;
  - f) betyr uttrykket «person bosatt i en part»:
    - i. i Norge, enhver person som i henhold til lovgivningen i denne part er skattepliktig der på grunnlag av domisil, bo-

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

- ce of management, place of incorporation or any other criterion of a similar nature; this term, however, does not include an individual who is liable to tax in that Party in respect only of income from sources in that Party;
- ii. in Bermuda, an individual ordinarily resident in Bermuda, and a company, partnership or other entity created under the laws of Bermuda; provided that an entity created under the laws of Bermuda shall not be deemed to be resident in Bermuda unless its effective management is carried on in Bermuda;
- g) the term «enterprise» applies to the carrying on of any business;
- h) the term «enterprise of a Party» means an enterprise carried on by a resident of a Party;
- i) the term «international traffic» means any transport by a ship or aircraft operated by an enterprise of a Party, except when the ship or aircraft is operated solely between places in the other Party;
- j) the term «income derived from the operation of ships or aircraft in international traffic» means revenues, gross receipts and profits derived from:
- i. such operation of ships or aircraft for the transport of passengers or cargo;
  - ii. the rental on a charter basis of ships or aircraft where the rental is ancillary to the operation of ships or aircraft in international traffic;
  - iii. the sale of tickets or similar documents and the provision of services connected with such operation, either for the enterprise itself or for any other enterprise, where such sale of tickets or similar documents or provision of services is directly connected with or ancillary to the operation of ships or aircraft in international traffic;
  - iv. the use, maintenance or rental of containers (including trailers and related equipment for the transport of containers) used for the transport of goods or merchandise, where the use, maintenance or rental is directly connected with or ancillary to the operation of ships or aircraft in international traffic;
  - v. interest on funds deposited directly in connection with the operation of ships or aircraft in international traffic;
- k) the term «competent authority» means:
- pel, sete for ledelsen, stedet for registrering eller ethvert annet lignende kriterium. Uttrykket omfatter imidlertid ikke personer som er skattepliktig i denne part bare på grunnlag av inntekt fra kilder i denne part;
- ii. i Bermuda, en fysisk person som er ordinært bosatt i Bermuda, og et selskap, interessentskap eller annen enhet stiftet i henhold til lovgivningen i Bermuda; forutsatt at en enhet stiftet i henhold til lovgivningen i Bermuda skal ikke anses som bosatt der dersom dennes virkelige ledelse ikke utføres i Bermuda;
- g) «foretak» benyttes om enhver form for virksomhet;
- h) betyr «foretak i en part» et foretak som drives av en person bosatt i en part;
- i) betyr «internasjonal fart» enhver transport med skip eller luftfartøy som drives av et foretak i en part, unntatt når skipet eller luftfartøyet går i fart bare mellom steder i den annen part;
- j) betyr «inntekt fra driften av skip eller luftfartøy i internasjonal fart» inntekter, bruttoinntekter og fortjeneste som innvinnes fra:
- i. slik drift av skip eller luftfartøy ved transport av passasjerer eller last;
  - ii. utleie på charterbasis når leien er underordnet i forhold til driften av skipet eller luftfartøyet;
  - iii. salg av billetter og tilsvarende dokumenter og tjenesteyting i sammenheng med slik drift, for eget foretak eller for ethvert annet foretak, når slike billett-salg og tjenester er direkte knyttet til, eller er underordnet, driften av skip eller luftfart i internasjonal fart;
  - iv. bruk, vedlikehold eller utleie av containere (innbefattet tilhengere og tilknyttet utstyr for transport av containere) som benyttes til transport av varer, når slik bruk, vedlikehold eller utleie er direkte knyttet til eller er underordnet driften av skip eller luftfart i internasjonal fart;
  - v. renter på innskudd av midler som er direkte knyttet til driften av skip eller luftfart i internasjonal fart;
- k) betyr «kompetent myndighet»:

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tillegsoverenskomster

i. in the case of Norway, the Minister of Finance or the Minister's authorised representative; ii. in the case of Bermuda, the Minister of Finance, or an authorized representative; 2. As regards the application of the Agreement at any time by a Party, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning that it has at that time under the law of that Party for the purposes of the taxes to which the Agreement applies, any meaning under the applicable tax laws of that Party prevailing over a meaning given to the term under other laws of that Party.	i. i Norge, finansministeren eller den som har fullmakt fra finansministeren; ii. i Bermuda, finansministeren eller en representant som har fullmakt fra ministeren. 2. Når en part på et hvilket som helst tidspunkt anvender denne overenskomsten, skal ethvert uttrykk som ikke er definert i overenskomsten, når ikke annet fremgår av sammenhengen, ha den betydning som uttrykket på dette tidspunkt har i henhold til lovgivningen i denne part. Den betydning som uttrykket har i henhold til skattelovgivningen i denne part, gjelder fremfor den betydningen som uttrykket gis i annen lovgivning i denne part.

Article 2

Avoidance of double taxation

1. Income derived from the operation of ships or aircraft in international traffic by an enterprise of a Party shall be taxable only in that Party.
2. Gains derived from the alienation of ships or aircraft or movable property pertaining to the operation of ships and aircraft in international traffic by an enterprise of a Party shall be taxable only in that Party.
3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall also apply to income and gains derived by an enterprise of a Party from the participation in a pool, a joint business or an international operating agency.

Article 3

Mutual agreement procedure

1. Where a person considers that the actions of one or both of the Parties result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Agreement, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those Parties, present his case to the competent authority of the Party of which he is a resident. The case must be presented within three years from the first notification of the action resulting in taxation not in accordance with the provisions of the Agreement.
2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Party, with

Artikkel 2

Unngåelse av dobbeltbeskatning

1. Inntekt oppebåret av et foretak i en part ved driften av skip eller luftfartøy i internasjonal fart skal bare kunne skattlegges i denne part.
2. Gevinst oppebåret av et foretak i en part ved avhendelse av skip eller luftfartøy drevet i internasjonal fart eller løsøre knyttet til driften av slike skip eller luftfartøy, skal bare kunne skattlegges i denne part.
3. Bestemmelsene i punktene 1 og 2 får også anvendelse på fortjeneste oppebåret ved deltakelse i en «pool», et felles forretningsforetak eller i et internasjonalt driftskontor.

Artikkel 3

Fremgangsmåten ved inngåelse av gjensidige avtaler

1. Når en person mener tiltak som er truffet i den ene eller begge parter i forhold til ham medfører eller vil medføre en beskatning som ikke er overensstemmende med bestemmelsene i denne overenskomst, kan han fremme sin sak for den kompetente myndighet i den part hvor han er bosatt. Dette kan gjøres uten at det påvirker hans rett til å anvende de rettsmidler som finnes i disse parters interne lovgivning. Saken fremmes innen tre år fra den første underretning om tiltak som medfører beskatning i strid med bestemmelsene i denne overenskomst.
2. Hvis den kompetente myndighet finner at innvendingen synes begrunnet, men ikke selv er i stand til å finne en tilfredsstillende løsning, skal den søke å få saken avgjort ved gjensidig avtale med den kompetente myndighet i den annen

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the Agreement. Any agreement reached shall be implemented notwithstanding any time limits in the domestic law of the Parties.

3. The competent authorities of the Parties shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Agreement.
4. The competent authorities of the Parties may communicate with each other directly for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs.

Article 4

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the later of the dates on which each of the Parties has notified the other in writing that the procedures required by its law have been complied with. The Agreement shall have effect on taxes chargeable for any tax year beginning on or after the first day of January of the year next following that in which this Agreement enters into force.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, the Agreement shall only be applicable when the Agreement between Bermuda and the Kingdom of Norway for the exchange of information relating to tax matters signed on 16 April 2009 shall have effect.

Article 5

Termination

1. This Agreement shall remain in force until terminated by a Party. Either Party may terminate the Agreement by giving written notice of termination at least six months before the end of any calendar year. In such event, the Agreement shall cease to have effect on taxes chargeable for any tax year beginning on or after the first day of January of the year next following the end of the six months period.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, this Agreement will be terminated, without giving notice of termination, on the date of termination of the Agreement signed on 16 April 2009 between Bermuda and the Kingdom of Norway for the exchange of information relating to tax matters.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

part med sikte på å unngå beskatning som ikke er overensstemmende med denne overenskomst. Enhver avtale som måtte komme i stand skal legges til grunn uansett tidsfristene i partenes interne lovgivning.

3. Partenes kompetente myndigheter skal ved gjensidig avtale søke å løse enhver vanskelighet eller tvil som fortolkningen eller anvendelsen av denne overenskomst måtte fremby.
4. Partenes kompetente myndigheter kan sette seg i direkte forbindelse med hverandre med sikte på å få i stand en avtale som omhandlet i de foranstående punkter.

Artikkel 4

Ikrafttredelse

1. Denne overenskomst skal tre i kraft på den trettiende dag etter den siste av de datoer hver av partene har gjort kjent for den annen part at de krav som stilles etter dens lovgivning for å sette denne overenskomst i kraft, er gjennomført. Overenskomsten skal deretter ha virkning med hensyn til skatter som vedkommer ethvert skatteår som følger etter det år da overenskomsten trer i kraft.
2. Uansett punkt 1 i denne artikkel, skal overenskomsten bare ha anvendelse såfremt overenskomsten undertegnet 16. april 2009 mellom Bermuda og Kongeriket Norge om utveksling av opplysninger i skattesaker har virkning.

Artikkel 5

Opphør

1. Denne overenskomst skal forbli i kraft til den sies opp av en part. Hver av partene kan minst seks måneder før utløpet av ethvert kalenderår gi den annen part skriftlig varsel om opphør. I så fall skal overenskomsten opphøre å ha virkning for skatter som vedrører ethvert skatteår som begynner på eller etter den første januar i det år som følger etter utløpet av seks månedersperioden.
2. Uansett bestemmelsene i punkt 1 i denne artikkel, skal denne overenskomst opphøre, uten varsel om dette, på den dato overenskomsten undertegnet den 16. april 2009 mellom Bermuda og Kongeriket Norge om utveksling av opplysninger i skattesaker opphører.

Til bekreftelse har de undertegnende, som er gitt behørig fullmakt til dette undertegnet denne overenskomst.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

Done at Washington this 16th day of April 2009,
in duplicate in the English language.

Utferdiget i to eksemplarer i Washington den
16. april 2009, på det engelske språk.

For The Government of
The Kingdom of Norway:

For The Government
of Bermuda:

For Kongeriket Norges
regjering:

For regjeringen i
Bermuda:

Vedlegg 4

Agreement between the Kingdom of Norway and Bermuda on the access to mutual agreement procedures in connection with the adjustment of profits of associated enterprises

The Government of the Kingdom of Norway and the Government of Bermuda, desiring to conclude an agreement on the access to mutual agreement procedures in connection with the adjustment of profits of associated enterprises,

have agreed as follows:

*Article 1***Taxes covered**

This Agreement shall apply to taxes on income and profits.

*Article 2***Definitions**

1. For the purposes of this Agreement, unless the context otherwise requires:
  - a) the term «Party» means Bermuda or Norway as the context requires;
  - b) the term «Norway» means the Kingdom of Norway, and includes the land territory, internal waters, the territorial sea and the area beyond the territorial sea where the Kingdom of Norway, according to Norwegian legislation and in accordance with international law, may exercise her rights with respect to the seabed and subsoil and their natural resources; the term does not comprise Svalbard, Jan Mayen and the Norwegian dependencies («biland»);
  - c) the term «Bermuda» means the Islands of Bermuda;
  - d) the term «resident of a Party» means:
    - i. in Norway any person, who under the law of that Party is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of management, place of incorporation or any other criterion of a similar na-

Overenskomst mellom Kongeriket Norge og Bermuda om prosedyrer for inngåelse av gjensidig overenskomst om regulering av internpriser mellom foretak med interessefelleskap

Kongeriket Norges regjering og regjeringen i Bermuda som ønsker å inngå en overenskomst om prosedyrer for inngåelse av gjensidige overenskomster om regulering av internpriser mellom foretak med interessefelleskap,

er blitt enige om følgende:

*Artikkel 1***Skatter som omfattes av overenskomsten**

Denne overenskomst får anvendelse på inntektskatter.

*Artikkel 2***Definisjoner**

1. I denne overenskomst, med mindre noe annet fremgår av sammenhengen:
  - a) betyr uttrykket «part» Bermuda eller Norge slik det fremgår av sammenhengen;
  - b) betyr «Norge» Kongeriket Norge, og omfatter landterritoriet, indre farvann, sjøterritoriet og områdene utenfor sjøterritoriet hvor Kongeriket Norge i overensstemmelse med norsk lovgivning og folkeretten, kan utøve sine rettigheter med hensyn til havbunnen og undergrunnen samt deres naturforekomster, uttrykket omfatter ikke Svalbard, Jan Mayen og de norske biland;
  - c) betyr «Bermuda» øyene som utgjør Bermuda;
  - d) betyr «bosatt i en part»:
    - i. i Norge, enhver person som i henhold til lovgivningen i denne part er skattepliktig der på grunnlag av domisil, bopel, sete for ledelsen, stedet for registrering eller ethvert annet lignende kriterium,

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

ture; this term, however, does not include an individual who is liable to tax in that Party in respect only of income from sources in that Party;

- ii. in Bermuda, an individual ordinarily resident in Bermuda, and a company, partnership or other entity created under the laws of Bermuda; provided that an entity created under the laws of Bermuda shall not be deemed to be resident in Bermuda unless its effective management is carried on in Bermuda;
  - e) the term «enterprise» applies to the carrying on of any business;
  - f) the term «enterprise of a Party» mean an enterprise carried on by a resident of a Party;
  - g) the term «competent authority» means
    - i. in the case of Bermuda, the Minister of Finance, or an authorized representative;
    - ii. in the case of Norway, the Minister of Finance or the Minister's authorised representative.
2. As regards the application of this Agreement at any time by a Party, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning that it has at that time under the law of that Party for the purposes of the taxes to which the Agreement applies, any meaning under the applicable tax laws of that Party prevailing over a meaning given to the term under other laws of that Party.

Article 3

Principles applying to the adjustment of profits of associated enterprises

Where:

- a) an enterprise of a Party participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of the other Party, or
- b) the same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Party and an enterprise of the other Party, and in either case conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reason of those conditions, have not so accrued, may be included in the profits of that enterprise and taxed accordingly.

uttrykket omfatter imidlertid ikke personer som er skattepliktig i denne part bare på grunnlag av inntekt fra kilder i denne part;

- ii. i Bermuda, en fysisk person som er ordinært bosatt i Bermuda, og et selskap, interessentskap eller annen enhet stiftet i henhold til lovgivningen i Bermuda; forutsatt at en enhet stiftet i henhold til lovgivningen i Bermuda ikke skal anses som bosatt der dersom dennes virkelige ledelse ikke utføres i Bermuda;
- e) «foretak» benyttes om enhver form for virksomhet;
- f) betyr «foretak i en part» et foretak som drives av en person som er bosatt i en part;
- g) betyr «kompetent myndighet»:
  - i. i Bermuda, finansministeren eller den som har fullmakt fra finansministeren;
  - ii. i Norge, finansministeren eller den som har fullmakt fra finansministeren.

2. Når en part på et hvilket som helst tidspunkt anvender denne overenskomsten, skal ethvert uttrykk som ikke er definert i overenskomsten, når ikke annet fremgår av sammenhengen, ha den betydning som uttrykket på dette tidspunkt har i henhold til lovgivningen i denne part. Den betydning som uttrykket har i henhold til skattelovgivningen i denne part, gjelder fremfor den betydningen som uttrykket gis i annen lovgivning i denne part.

Artikkel 3

Prinsipper for regulering av inntekt mellom foretak med interessefelleskap

I tilfelle hvor:

- a) et foretak i en part deltar direkte eller indirekte i ledelsen, kontrollen eller kapitalen i et foretak i den annen part, eller
- b) samme personer deltar direkte eller indirekte i ledelsen, kontrollen eller kapitalen i et foretak i en part og et foretak i den annen part, skal følgende gjelde; dersom det i slike tilfeller mellom to foretak blir avtalt eller pålagt vilkår i deres kommersielle samkvem som avviker fra dem som ville vært avtalt mellom uavhengige foretak, kan enhver fortjeneste som uten disse vilkår ville tilfalt et av foretakene, men som i kraft av disse vilkår ikke har tilfalt dette, medregnes i dette foretakets fortjeneste og skattlegges i henhold til dette.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

Article 4

Mutual agreement procedures

1. Where an enterprise considers that, in any case to which this Agreement applies, the principles set out in Article 3 have not been observed, it may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of the Party concerned, present its case to the competent authority of the Party of which it is a resident. The case must be presented within three years of the first notification of the action which is contrary or is likely to be contrary to the principles set out in Article 3. The competent authority shall then without delay notify the competent authority of the other Party.
2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Party, with a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the Agreement. Any agreement reached shall be implemented notwithstanding any time limits in the domestic law of the Parties.
3. The competent authorities of the Parties shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Agreement.
4. The competent authorities of the Parties may communicate with each other directly for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs.

Article 5

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the later of the dates on which each of the Parties has notified the other in writing that the procedures required by its law have been complied with. The Agreement shall have effect on taxes chargeable for any tax year beginning on or after the first day of January of the year next following that in which this Agreement enters into force.
2. Notwithstanding paragraph 1, this Agreement shall only have effect when the Agreement signed on 16 April 2009 between the Kingdom of Norway and Bermuda for the exchange of information relating to tax matters shall have effect.

Artikkel 4

Fremgangsmåten ved inngåelse av gjensidige avtaler

1. Når en person mener at prinsippene i artikkel 3 ikke har blitt tatt hensyn til, i ethvert tilfelle som denne overenskomst gjelder for, kan han fremme sin sak for den kompetente myndighet i den part hvor han er bosatt. Dette kan gjøres uten at det påvirker hans rett til å anvende de rettsmidler som finnes i disse parters interne lovgivning. Saken må fremmes innen tre år fra den første underretning om tiltak som medfører beskatning i strid med bestemmelsene i artikkel 3. Denne parts kompetente myndigheter skal da uten opphold informere den kompetente myndighet i den annen part.
2. Hvis den kompetente myndighet finner at innvendingen synes begrunnet, men ikke selv er i stand til å finne en tilfredsstillende løsning, skal den søke å få saken avgjort ved gjensidig avtale med den kompetente myndighet i den annen part med sikte på å unngå beskatning som ikke er overensstemmende med denne overenskomst. Enhver avtale som måtte komme i stand skal legges til grunn uansett tidsfristene i partenes interne lovgivning.
3. Partenes kompetente myndigheter skal ved gjensidig avtale søke å løse enhver vanskelighet eller tvil som fortolkningen eller anvendelsen av denne overenskomst måtte fremby.
4. Partenes kompetente myndigheter kan sette seg i direkte forbindelse med hverandre med sikte på å få i stand en avtale som omhandlet i de foranstående punkter.

Artikkel 5

Ikrafttredelse

1. Denne overenskomst skal tre i kraft på den trettiende dag etter den siste av de datoer hver av partene har gjort kjent for den annen part at de krav som stilles etter dens lovgivning for å sette denne overenskomst i kraft, er gjennomført. Overenskomsten skal deretter ha virkning med hensyn til skatter av inntekt som vedkommer ethvert skatteår som følger etter den første januar i det kalenderår som følger etter det år da overenskomsten trer i kraft.
2. Uansett punkt 1 i denne artikkel, skal overenskomsten bare ha anvendelse såfremt overenskomsten undertegnet den 16. april 2009 mellom Kongeriket Norge og Bermuda om utveksling av opplysninger i skattesaker har virkning.

Om samtykke til å sette i kraft en overenskomst om utveksling av opplysninger i skattesaker med tilhørende protokoll mellom Norge og Bermuda, undertegnet i Washington 16. april 2009, med tilleggsoverenskomster

Article 6

Termination

1. This Agreement shall remain in force until terminated by a Party. Either Party may terminate the Agreement by giving written notice of termination at least six months before the end of any calendar year. In such event, the Agreement shall cease to have effect on taxes chargeable for any tax year beginning on or after the first day of January of the year next following the end of the six month period.
2. Notwithstanding paragraph 1, this Agreement will be terminated, without giving notice of termination, on the date of termination of the Agreement signed on 16 April 2009 between the Kingdom of Norway and Bermuda for the exchange of information relating to tax matters.

In witness whereof the undersigned being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done at Washington, this 16th day of April 2009, in duplicate in the English language.

For the Government of
The Kingdom of Norway:

For the Government
of Bermuda:

Artikkel 6

Opphør

1. Denne overenskomst skal forbli i kraft til den sies opp av en part. Hver av partene kan minst seks måneder før utløpet av ethvert kalenderår gi den annen part skriftlig varsel om opphør. I så fall skal overenskomsten opphøre å ha virkning for skatter som vedrører ethvert skatteår som begynner på eller etter den første januar i det år som følger etter utløpet av seks månedersperioden.
2. Uansett punkt 1 i denne artikkel, skal denne overenskomst opphøre, uten varsel om dette, på den dato overenskomsten undertegnet den 16. april 2009 mellom Kongeriket Norge og Bermuda om utveksling av opplysninger i skattesaker opphører.

Til bekreftelse har de undertegnende, som er gitt behørig fullmakt til dette, undertegnet denne overenskomst.

Utferdiget i to eksemplarer i Washington den 16. april 2009 på det engelske språk.

For Kongeriket Norges
regjering:

For regjeringen i
Bermuda:
